

LIETUVIŲ TAUTA ATEITIES PERSPEKTYVOJE

Paskaita, skaityta Amerikos lietuvių kongrese, Washingtone, birželio mėn. 27 d.

KUN. VYTAUTAS BAGDANAVIČIUS, MIC

1. Pranašiška tema

Ši tema yra pranašiška. Reikia turėti pranašiško sugebėjimo, kad būtų galima ką pasakyti apie lietuvių tautos ateitį. Tačiau pranašo vaidmuo dažnai yra per siaurai suprantamas. Iš jo laukiama vien ateities vizijos ir tai tik šviesios vizijos. Vis dėlto tai nėra pilnas pranašiškos pareigos supratimas. Tikri, grynai žmogiškieji "pranašai" giliai įžvelgia įvairias ateities pasekmes dabarties esamose davinuose. Dėl to autentiški pranašai yra ne tiek ateinančių įvykių istorikai, kiek savo visuomenės perspėjėjai. Ateities vizija, kurią jie atidengia, yra tik jų duodamo perspėjimo visuomenei dalis. Senovės Izraelio pranašai paprastai sako: ateitis bus šitokia, jei jūs laikysitės mano perspėjimo, ir ateitis bus kitokia, jei jūs jo nesilaikysite.

Talgi, jeigu mes šiandien norime būti savo tautos ateities pranašai, o ne kokie pigūs vietojai ar apgaudinėjotai ar bevilniški gąsdintojai, tai turime dideliu rūpestingumu suvokti esamus tautos ateities davinius, įvertinti jų istorinę įėgą, suvokti jų metafizinę prasmę ir iš to bandyti ką nors sakyti apie mūsų tautos ateitį. Suprantama dėl to, kad ir mūsų šis uždavinys negali būti laisvas nuo perspėjimo bruožo. Ir mes, jei norime, nors tik grynai žmogiškai galvoti, turime drįsti pasisakyti sau patiems, kas mums žada ateitį ir kas jos nežada.

2. Lietuvių tautos santykiavimo problema

Pagrindinį teigimą, kurį mes siūlome šių svarstymų pradžiai, kaip jų išeities tašką, aš norėčiau išreikšti šitaip.

Lietuvių tautos ateitis priklausys nuo to, kaip lietuvis žmogus jausis lietuviškoje visuomenėje ir kaip jis jausis visos žmonijos visuomenėje. Jei jis vienu ar kitu jausis gerai, savo vietoje, mums rūpin-tis lietuvių tautos likimu nereikia. Mes negalime pasakyti, kokiomis formomis tas lietuviškumas bus pašauktas reikštis įvairiose gyvenimo srityse ir aplinkybėse. Tačiau jo reikšmė bus žymus ir, turėkime vilties, pozityvus.

Jeigu vienoje ar kitoje santykiavimo srityje lietuvis savo

Kun. V. Bagdanavičius, MIC

vaidmens neatliks, yra pagrindinis rūpintis lietuvių tautos ateitimi. Jei lietuvis nebus išmokęs ir įpratęs gerai santykiuoti savo tarpe, jis netaus. Jei jis nebus išmokęs gerai įsijungti į žmonijos problemas, jis pasidarys bereikšmė ir niekam nenaudinga mažuma.

Šios abi kryptys yra labai pavojingos ir nėra tikra, kuri iš jų yra pavojingesnė. Yra tikrai, kad kuri nors viena tautinio gelbėjimosi kryptis išgelbėjimo neneša. Ji gali atnešti tik abiejų krypčių derinys.

3. Santykiavimo problema šiandien

Kad geriau suvoktume santykiavimo reikšmingumą tautos išlaikymui ir jos klestėjimui, atkreipkime dėmesį į santykiavimo realybę kaip tokią. Pastebėkime, kad ši tema yra iš vienos pusės apleista tema, iš kitos — ji yra grasinanti tema.

Apleista tema

Santykiavimo realybė šiandien yra reali tema ypač dėl to, kad ji paskutiniiais šimtmečiais buvo apleista ir pakankamai neįvertinta. Tačiau šiandien ji iškyla jau kaip politinė grėsmė. Pirmąjį teigimą sakydami, mes čia turime galvoti visą individualistiską Vakarų kultūrą, kurioje santykiavimas naujaisiais amžiais pradėjo sirgti skleroze. Jis pasidarė sunkus, varžomas įvairiausių senų teisių, formų ir privilegijų. Žmogui su žmogumi susisiekti atsirado neperžengiamų sienų. Dvasiškai tą santykiavimo trūkumą išreiškė imantinistinė filosofija ir individualistinė literatūra.

Grasinanti tema

Iš kitos pusės, kaip reakcija prieš santykiavimo nepakankamumą (Nukelta į 3 psl.)

Pasaulis veržiasi į laisvę!

Skulptūra Pasaulinėje parodoje, New Yorke. (Nuotr. V. Maželio)

Brandi antrosios pusės pradžia

Vlado Šlaito ketvirtoji poezijos knyga

KAZYS BRADŪNAS

Knygos viršelis

Vlado Šlaito ketvirtoji poezijos knyga užsimintą tikrą ir tik įsivaizduojamą problemą liečia ta prasme, kad ji parašyta žmogaus, jau atsiveikinusio su

gyvenimo pirmąją pusę, tad ir knygos vardas "Antroje pusėje" yra prasmingas ir neatsitiktinis. Nenorėčiau čia primygtinai šlaitą šia proga naudoti kaip argumentą tik ką užsimintų svarstymų vienokiam ar kitokiam sprendimui, bet, kad jo ir pastaroji knyga pasilekia mūsų nūdieninės poezijos aukštumose, nebegalima abejoti. Juo labiau, kad rinkinyje apstu ir tam tikrų naujūmų, kas lig šiol eitąjį poeto kelią tik pajavirina naujais minties ir formos prasišveržimais, rodančiais neblėtančią poeto kūrybinę įėgą.

Jonas Aistis ir Vladas Šlaitas

Kartais, mintimis nuklystant į nepriklausomybės laikotarpio ir pokario laisvojo pasaulio lie-

tuviškosios poezijos plotus, man vis kažkaip greta vienas kito atsistoja Aistis ir Šlaitas. Man vis neatsikratomai lenda mintis, jog kaip anuo laikotarpiu tokia graudulingai elegiška ir džiaugsminga pro ašaras lietuvių siela išsiliejo Aisčio poezijoje, taip pastaruoju dvidešimtmėčiu ji yra įsikūnijusi Šlaito posmuose. Žinoma, čia negali būti kalbos apie nusižiūrėjimą į vienas kitą bei forminį panašumą. Bet kad šiuo dviejų mūsų poetų sielos vieno ir kito nepakartojamu intymiuoju išsisky-mu yra giminingos, iš karto pajunti, pasklaidęs vieno ir antro knygas.

Net tam tikra prasme vieno ir antro kūrybos raida yra gana analogiška, analogiška savotišku lūžtiniu momentu. Maždaug ligi keturiasdešimties metų Aistis mums buvo daugiau tik intymiojo, lyriškojo savojo sielos pasaulio išsakytojas, tiesiog kontrastas draugui Miškinui, neapsieinančiam be socialinių, patriotinių ir kitų aplinkinių temų sriauto. Tačiau, Aisčiui žengiant į antrąją (parafrazuojant Šlaitą) gyvenimo pusę, staiga jo intymioji tematika ima ir praplatėja likiminių tautos klausimų sąskaitytu. Beveik tokiuose pat savuose metuose kažkas panašaus atsitinka ir su Šlaitu. Ligšiolinis poeto pokalbis vien su savim išsiplėčia į metafizinį rūpestį, ligšiolinis monologas virsta dialogu tvarinio su savo Kūrėju, virsta poeto atsiskleidimu kitai, anapusinei būčiai, kurią liečiant, intymusis poeto žodis įgauna jau labai plačių ir bendrinių dimensijų. Trumpai kalbant, kaip Aisčio viduramžiu

Kertinė Parastė

GYVOJI LIETUVA, BET NE REZERVATAS

Šiomis dienomis Amerikos lietuvių kongresas Washingtone kalba čionykštės sąmoningosios mūsų išeivijos vardu, jausdamasis, kad jis tuo pačiu išsako visų laisvojo pasaulio lietuvių ir pavergtų pagrindinio tautos kamieno lūkesčius, pademonstruodamas tautos pastangas būti laisva savoje žemėje. Bet būti laisva savoje žemėje ne vien tik politinė prasme, o taipgi ir kultūrinio aspekto. Nesgi aišku kaip dieną, kad ir politinės nepriklausomybės idėja mirė neprikeliamai, jeigu tautoje išblėstų savos tradicijos ir savojo gyvenimo būdo ilgesys, jeigu tautos dvasioje išsektų savų minčių ir savų išraiškos formų šaltiniai. Žodžiu, ir politinės nepriklausomybės viltis būtų palaidota, jeigu tauta užmirštų savo kultūrinę praeitį, pasimestų dabarties kūrybiniam įsipareigojime ir ateities kūrybinio testinumo bei jo atnaujinimo būtinybėje. Nuėjusi tokiu keliu, tauta prarastų gyvąją savisąmonę, kurį laiką dar vegetuotų, kaip mirčiai pasmerkta rezervatas, kol pagaliau jos dvasioje nuvystų ir paskutinis žaliasis ūgis.

Šitą konsekventišką raidą, atrodo, Lietuvos okupantas supranta labiau, negu mes patys, kuriems kūrybinis lietuviškosios kultūros sektorius dažnu atveju būna tvertas tik antrai dėsmei. Okupantas tokią situaciją supranta ne kokiame tos lietuviškos kultūros puoselėjime, o kaip tik jos žalojime, jos temdy-mėje ir jos galutiname suniveliavime bei užgesinime. Okupantas yra tikras, kad tautos kūrybinei savisąmonei užtemus, bus išspręstas lietuvių tautos ne tik politinis, bet ir kaip gyvo organizmo klausimas.

Tačiau atėjūnui tikrai trūk-tų rytiškosios klastos ir būdeliško mandagumo, jeigu jis užsibrėžtų viso to pasiekti vieną akimirka, atvirai, aukos nepaglostant ir su ja dar kurį laiką nepažaidžiant. O šis būdeliškas okupanto žaidimas su lietuvių tauta laisvąjį pasaulį vienu kitu atveju gali net klaidinti, vienas kitas okupanto suktas gestas gali minkštinti kartais ir mūsų pačių širdis. Šiaip ar taip, šiandien Lietuvoje juk leidžiamos lietuviškosios knygos, lietuviškoji kūry-linij, patriotinių ir kitų aplinkinių temų sriauto. Tačiau, Aisčiui žengiant į antrąją (parafrazuojant Šlaitą) gyvenimo pusę, staiga jo intymioji tematika ima ir praplatėja likiminių tautos klausimų sąskaitytu. Beveik tokiuose pat savuose metuose kažkas panašaus atsitinka ir su Šlaitu. Ligšiolinis poeto pokalbis vien su savim išsiplėčia į metafizinį rūpestį, ligšiolinis monologas virsta dialogu tvarinio su savo Kūrėju, virsta poeto atsiskleidimu kitai, anapusinei būčiai, kurią liečiant, intymusis poeto žodis įgauna jau labai plačių ir bendrinių dimensijų. Trumpai kalbant, kaip Aisčio viduramžiu

ma. Čia pabrėžiame žodį dar, nes tuoj po Pirmo pasaulinio karo rusų pasigrobtuos kraštus viso to šitokiame laisvinyje toli gražu jau nerandame. Pagaliau, ką reiškia ir Donelaičio prisiminimas okupanto diktuojamoje spaudoje, kai poeto gimtasis kraštas jau apšauktas nuo amžių slaviška žeme.

Tačiau jeigu Lietuvoje dar lig šiol vis dėlto lietuviškoji sąmonė tebėra gyva ir daugelyje sričių kūrybinga, tai ne dėl kokios nors pavergto malonės. Tai nepalaužtos visos tautos rezistencinės nuotikos rezultatas. Tauta intuitiesiai jaučia ir akivaizdžiai mato, kad okupantas užplanavęs Lietuvą padaryti tik kadaise buvusios, bet dabar jau be globos negalinčios gyventi tautos rezervatu, kur dar leidžiama šiek tiek pasidžiaugti įdomiomis senienomis, net ir turistams jas parodant. Kas iš to, jeigu pati esmė, pati tautos dvasia nuolat ir nuolat trukdoma prakalbėti savą naują balsą, kad ji nuolat ir nuolat turi derintis prie jai svetimų ir atneštinių minčių ir formų. Kas iš to, jeigu okupantas lietuvių profilį iškaltų ir savuos pinigais (čia prisimena JAV monetą su indėno galva), jeigu tačiau visa tauta bus pasmerkta tik šermenei rezervato buičiai. Juk ar ne rezervatu slaviškoje jūroje tampa lietuviškoji žemė, kad ji nuo laisvojo pasaulio ir vakarietiškos kultūros atitveriamą ne tik geležine uždanga, bet ir svetima rusų tautos mase, ją apgyvendinant (kokia ironija, Donelaiči "gerbiant") visą Mažąją Lietuvą.

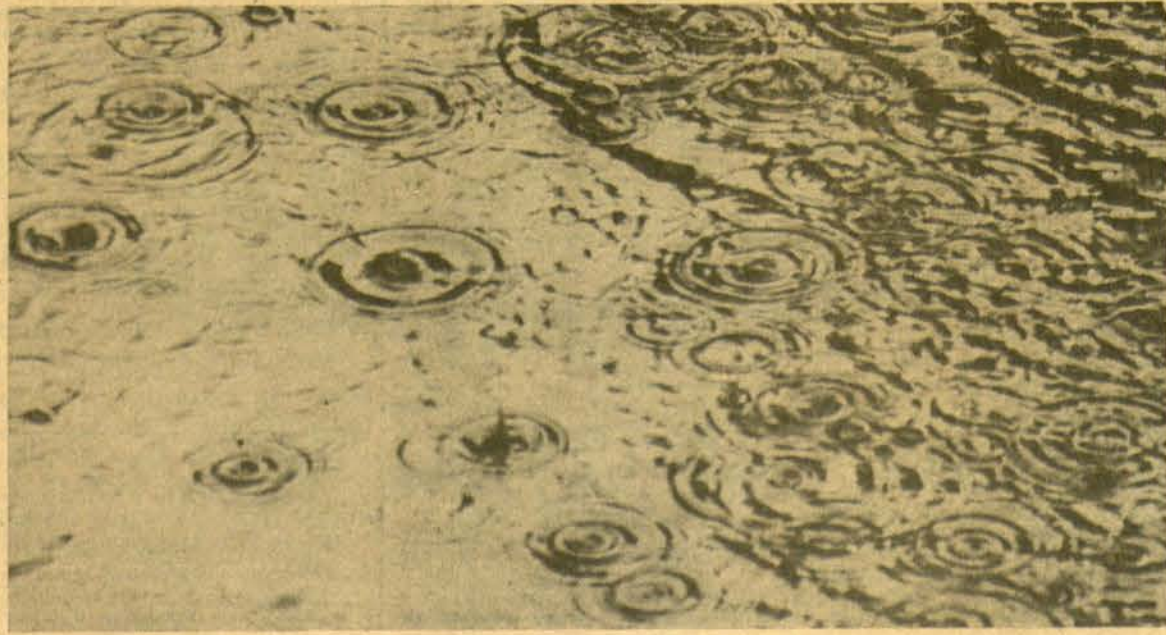
Ačiū Dievui, kad kol kas tautoje dar jokios rezervatinės, likimui pasiduodančios nuotaikos nėra. Pati tauta dar nesijaučia mirštanti. Besiverž-dama į politinę nepriklausomybę, ji esamose sąlygose išnaudoja kiekvieną pasitaikiusią progą pareikšti savo kultūriniam bei kūrybiniam savitumui, kurį išlaikant ir ug-dant, niekada negalės žūti ir politinės nepriklausomybės viltis.

Okupanto pučiama rezervatinės malonės migla perdaug jau begėdiškai aiški. Tačiau kol kultūrinė ir kūrybinė tautos sąmonė yra budri, elgetos duona tauta niekada nebus patenkinta. Gyvoji Lietuva veržiasi būti pati savo likimo lėmėja, visai nesiruošdama atsigulti rezervato karstan.

k. b.

Šiame numery:

- Lietuvių tauta ateities perspektyvoje.
- V. Šlaito knygos recenzija.
- Gyvoji Lietuva, bet ne rezervatas.
- Br. Kvildio "Mūsų Lietuva".
- K. Donelaičio rusų imperia-lizmo tarnyboje.
- V. Šlaito eilėraščiai.
- Filmų įvairumai.
- Prof. J. Brazaitis apie Do-nelaičio lyriškumą.
- Krepšininkus Australijon palydint.

Pirmieji audros lašai...

Nuotrauka Juozo Mažeikos

buvo padaryta metamorfozė dar ir "Antroje pusėje" rinkinys yra gana negausus savo kiekiu — vos keturiolika eilėraščių. Tačiau ir tu operuojant, kas šiuo rinkiniu poeto yra pateikta, jau galime kalbėti apie atsinaujinimą. Tiesa, Šlaitas, kaip ir kiekvienas autentiškas kūrėjas, nuo savęs visiš-kai pabėgti negali. Tad ir čia poetas yra tuoj pat atpažįsta-

Atsinaujinęs, bet nuo savęs nepabėgęs

Žinoma, dar būtų per anksti sumuoti ir sverti vieno ir kito po to pasiektąjį rezultatą gry-nai literatūriniais svaisiais. Juo labiau Šlaito atveju, kai

(Nukelta į 5 psl.)

Po Vilniaus kraštą, po rytų Aukštaitiją

Broniaus Kviklio "Mūsų Lietuvos" pirmasis tomas

A. BENDORIUS

(Tęsinys
iš praėjusio šeštadienio)

Kova prieš lenkinimo bangą

Tačiau po kelių šimtų metų Vilniaus krašto lenkinimo bangą pirmieji griebiasi sulaikyti ir atstumti tautiniai susipratę lietuviai kunigai. "Mūsų Lietuvos" autorius pateikia visos eilės tokių pasiuntėlių kunigų biografijas (su fotografijomis!), vaizdžiai apibūdina jų atliktus darbus, nuveiktus priešintis polonizacijai ir keliant lietuvių tautinį susipratimą. Kaip autorių tiksliai, remdamasis faktais, aprašo tų jaunųjų kartos liet. kunigų darbus, rodo kad ir čia paduodama ištrauka iš Gervėčių parapijos: "Gervėčių miestelis yra prie Aliušos upės, apie 65 km į rytus nuo Vilniaus... Gervėčių lietuviškumas yra labai tauraus lietuvių kunigo Ambraziejus Jokavonis, Gervėčių klebonas, nuopelnas. Kai jis prieš I pasaulinį karą buvo atkeltas į Gervėčius, lietuvių tautinis susipratimas buvo labai menkas. Kun. Jokavonis pradėjo lietuvišką veiklą parapiečių mokyklai dainuoti. Lankydams parapiečius, jis visada ragindavo nepamiršti gimtosios kalbos, mokytis lietuviškai rašyti, skaityti, gerbti senuosius papročius. Po I pasaulinio karo Gervėčiuose buvo įsteigta lietuviškoji Rytų mokykla, lenkų persekiota ir 1922. XII. 12 uždaryta... Pagaliau po ilgų pastangų lenkai leido steigti liet. mokyklas Gėjųnuose, Gėliųnuose, Gėliųnuose, Micėnuose, Mockose, Petrikuose, Rimdžiūnuose... Kovojo dėl liet. kalbos teisių Gervėčių bažnyčioje parapiečiai parodė daug ryžto. Dar carinės Rusijos laikais gervėčiai buvo rusų raginami savo bažnyčią paversti cerkve. Okupantai buvo netgi surašę tuo reikalu prašymą rusų įstaigoms, tačiau iš 8.000 parapiečių jį tepasirašė 5. Lenkai, užėmę Gervėčius, tuo jau pradėjo akciją prieš lietuvių. Jau 1921. IV. 17 jie uždraudė lietuviškai giedoti bažnyčioje. Po trijų dienų suėmė kleboną A. Jokavonį ir 4 savaites išlaikė kalėjime. 1924 m. lenkai Gervėčių valsčių uždarė 6 lietuviškas mokyklas... 1927. X. 5 kun. Jokavonis vėl suimtas ir išvežtas į Lukiškių kalėjimą. Po 10 dienų Gervėčių lietuvių delegacija nuvyko į Varsuvą ir įteikė Sv. Sosto nuncijui prašymą su keliais šimtais parašų, kad būtų paleistas iš kalėjimo klebonas. Gruodžio 20 d. kun. Jokavonis buvo paleistas, tačiau iškeltas į sugudėjusią Kliščionių parapiją. Lietuviški giedojimai Gervėčių bažnyčioje vėly. Jaltbrzykowskio patvarkymu, sumažinti iki 1 karto per mėnesį. 1927. XII. 3 parapiečiai vėl įteikė arkivyskupui prašymą su 684 parašais, prašydami bent pusės pamaldų lietuviams. Arkivyskupo atsakymas buvo neigiamas... 1928. I. 27 Vilniaus arkivyskupo atsiųstas prelatas Savickis visiškai panaikino lietuviškus giedojimus, palikdamas mūsų tautiečiams tik skaitytines mišias prie dviejų žvakelių... 1928. II. 2 šešiolikos kaimų 8 delegatai su 10 prašymų ir 970 parašų nuvyko pas Vilniaus arkivyskupą, bet jis delegacijos nepriėmė. Po to, kurijos patvarkymu, iš Gervėčių buvo iškeltas lietuviškus reikalus gynes kun. V. Buivys... Bene įspūdingiausia Gervėčių lietuvių demonstracija buvo 1928. VI. 15, kai parapiją vizitavo arkivyskupas R. Jaltbrzykowski. Kai jis važiavo pro lietuviškus kaimus, gyventojai jį pasitiko su juodomis vėliavomis, protestuodami prieš lietuvių kalbos naikinimą... Kai 1941 m. Gervėčius

užėmė vok. naciai, žmonių gyvenimas taip pat buvo niūrus, nes visus reikalus tvarkė gudiškoji administracija (Gervėčiai 1939 m. buvo priskirti sovietinei Gudijai, A. B.), bet faktiškai gudais prisidengė lenkai šovinstai. Šie labai suvaržė bet kokią liet. kultūrinę veiklą... Po ilgų pastangų vietovė buvo prijungta prie Lietuvos. 1942 m. buvo atidaryta lietuviškoji progimnazija, 1944 m. pradžioj valsčiaus ribose jau veikė 23 liet. mokyklų komplektai... Tačiau ir tada gervėčiams teko daug kančių kentėti dėl apylinkės veikiančios vad. lenkų krašto armijos (armija krajo) karių. Šia proga prisimintina, kad labai skaudus likimas ištiko ir buvusį Gervėčių kleboną kun. Ambraziejų Jokavonį, kurį kuria buvo iškėlusis į menkutę filiją Paberžės valsčiuje. 1943 m. vieną naktį į kleboniją įsibrovė lenkų partizanai, jie suėmė, išsivedė, ilgai kankino ir mušė, reikalaudami išduoti kitus veiklesnius lietuvius. Tačiau kun. Jokavonis didvyriškai kentė skausmus ir tylėjo. Po poros mėn. jo laivinas buvo rastas pakastas miške — žyruodubį netoli Paberžės. 1944 m. Gervėčius užėmė rusai ir vėl juos įjungė į sovietinę Gudiją. Okupacijos pradžią lydėjo teroras, kankinimai, su-

Kun. Ambraziejus Jokavonis, didysis lietuviškos bažnyčios Vilniuje (iš "Mūsų Lietuvos")

ėmimai, žemės atėmimas. Bolševikai ištrėmė ir ten nužudė kun. Gylį. Buvo ištrėmtas ir klebonas kun. Chodiga... Tai štai sutrumpinta įtrauka vieno iš daugelio Vilniaus krašto vietovių aprašų. Argi tai neįdomios žinios? Kurio lietuvių širdies jos neįaudintų? Kur kitur mes šiandien galėtume rasti aprašytą aną ilgą Vilniaus krašto lietuvių Golgothą kelią? Ir taip puslapis po puslapio, skyrus po skyrus prirašyta panašių vaizdų ir faktų.

Pradėjęs skaityti negali sustoti. Kai "Mūsų Lietuvą" gal-

Tauragnų apylinkės paežerė Nuotr. J. Buračo (iš "Mūsų Lietuvos")

vau, tai, paėmęs ją į rankas, tik parėjęs iš fabriko, nē nepajutau, kad jau vidurnaktis. Ir šiandien jau po gero mėnesio ji mane lygiai traukia ir žavi, nes joje randu tai, apie ką svajoju, ką prisimenu, kuo gyvenu. Tai lietuvių širdžiai brangiausių prisiminimų knyga. O kiek jai mums žinotų dalykų sukaupta!

Grįžtant prie Gervėčių, prisimenu, kad prie aprašo yra puikių jū labai gražios gotiko stiliaus bažnyčios ir ano mūsų tautos didvyrio ir kankinio kun. Ambr. Jokavonio fotografijos. Skaitydamas Asavos bažnytkaimio (Lydos aps.) aprašą (311—12 psl.), prisimenu savo apsilankymą joje prieš 33 metus. Anuomet, būdamas "Vilniui vaduoti sąjungos" centro komiteto nariu, pasiryžau aplankyti Vilnių ir kiek galima daugiau jo krašto vietų. Patekęs pro Latviją 1930 m. Kalėdoms į Vilnių, buvau globojamas žymaus lietuvių veikėjo kun. Nikodemo Raštutis, o vėžiojamas po miestą ir kraštą studentų Žižmaro ir Bielinio. Vieną vėly vakarą su Bielinio atsiderėme Asavoj. Pernakvojė klebonijos virtuvėj (klebonas sirgo), dar tamsoj vyko rogelėmis į Padvarės kaimą, kur manęs laukė vaikų darželis. Jo slapta aplankymą sutarė su vėdėja kun. Raštutis. Nors mus vežusio kaimiečio kumelaitė buvo liesa ir sunykusi, bet vis dėlto pasivijom, dar vis tam-

soj, vieną vaikų darželio "studentą", kurį užgirdau patį sau niūniuojant "Tykiai ramiai, tykiai ramiai upelis tekejo..."

— Sėsk, — sakau, — pavėžėsim!

Vaikas įsėko į rogeles, bet nustojo dainavęs.

— Kuo tu vardu? — paklausiau savo naujo bendrakeleivio.

— Mozė, — drąsiai atsakė paklaustasis.

Pasirodo, kad tą vaikų darželį lankė ne tik visi kaimo lietuviai vaikai, bet ir žydų kalvio sūnus, kuris buvo pamėgęs ir lietuviškas daineles. Dabar, tai prisimindamas, pagalvoju, kaip būtų gera, kad dabar čia mūsų pačių tokio amžiaus vaikučiai patys, niekieno neraginti, būtų įpratę niūniuoti ir dainuoti lietuviškas daineles. Man bebūnant vaikų darželyje, du vyrai ėjo sargybą atokiau kaimo gatvelė, o kiti du stovėjo prie vartų. Buvo saugoma, kad šio slapto apsilankymo nepastebėtų vienintelis kaimo liet. išgama, eksklierikas Švedas, kuris tarnavo kaip lietuvių skundikas lenkų slaptosios žvalgybos. Dar prieš išsiviečiant išvykome į artimiausią geležinkelio stotį. Malonu pažymėti, kad ir "Mūsų Lietuvą" tas Padvarės vaikų darželis yra aprašytas, kaip ir daugybė kitų viso Vilniaus krašto liet. mokyklų, draugijų, skaityklų, darželių ir kitų liet. institucijų.

"Mūsų Lietuvą" yra ne tik visas lietuviškasis Vilniaus kraštas, bet ir lietuvių kolonijos Gudijoje. Joms duotas ištisas atskiras skyrus (519—37 psl.), pavadintas "Lietuvių kultūros paminklai ir gyvenvietės Gudijoje". Ir čia aprašymai iliustruoti retomis, bent man niekad ligi šiol nematytomis fotografijomis. Pasigendu šiame skyrui lietuviškos salos Zietelos, kurios įdomią kalbos tarmę yra tyrinėję ir mūsų kalbininkai. Vilnijos vardu knygos dalis užbaigiama bibliografiniu sąrašų, kuriame nurodoma 283 knygos ir žurnalų straipsniai.

TREČIOJI KNYGOS DALIS

Trečiąją knygos dalį sudaro Rytų Aukštaitija (544—751 psl.). Čia po bendro įvadinio apibūdinimo, aprašomos atskirai Brėslaujos, Švenčionių ir Zarasų apskrčių vietovės. Ir čia daugybė įdomios skaitymui medžiagos ir gausybė puikių iliustracijų.

VEIKALAS KELIĄS PASIDIDŽIAVIMĄ

Broniaus Kviklio paruoštas "Mūsų Lietuvos" I tomas yra tiek turiningas ir įdomus, kad neįmanoma net ir ilgesnį apžvalgoj jo įvertinti. Imi jį į rankas, gerjesi solidžia išvaizda, stebiesi idėto darbo didumu, žaviesi pulkia spauda, patraukliu turiniu ir džiaugiesi, kad šitokia knyga ateina į lietuviškąjį pasaulį. Tai pasididžiavimas! Šioj vietoj turiu pabrėžti, kad tik pačios kultūringiausios Vakarų europos tautos, amžiais buvusios ir esančios savo nepriklausomose valstybėse, turi panašias, bet proporcingai mažesnes, krašto pažinimo knygas. Antai, mano bičiulis prof. dr. C. Pakuckas atsiuntė iš Lenkijos naują, panašios rūšies, dviejų didžiulių tomų veikalą Slownik geografii turystycznej Polski. O Viešpatie, koks skirtumas! Jau viena savo išvaizda tikra mizerija: blogas popierius, dar blogesnis įsirišimas, nē vienos iliustracijos. Turinys — nuobodūs vietovių senos praeities aprašymai. Čia noriu pažymėti, kad šių dienų lenkai išleidžia ir gražių knygų.

"Mūsų Lietuva" yra tikrai nepaprasta naujenybė mūsų knygų pasaulyje. Tai knyga, kuria gerimės ir galime prieš kitus pasididžiuoti. Tai knyga, kuri

P. SILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protėstas
Aparatų-Protezų Med. ban.
dakt. Spec. pagalba kojomis
(Arch Support) ir t. t.
ORTHOPEDIKOS TEHNIKOS LAB.
Val. 9-4 ir 9-8. Seštad. 9-1.
2850 W. 63rd St., Chicago 26, Ill.
Tel. PROspect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR
GERKLIO LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak.
Seštadieniais 10-11 val. Trečiadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 6-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĘ CHIRURGIJĄ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Jai neatsiliepia skambinti MI 2-0001

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: kasdien nuo 1 iki 5; trečiadienį, antradienį ir penktadienį vakarais nuo 7 iki 8.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 6-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampos 43-dies ir California Val. kasdien nuo 8-12 val. Seštadienį ir trečiadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Res. telef. WAlbrook 6-5076

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
426 N. Liberty Street, Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2484 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 1-3, antr., penkt. 1-5, trečiadienį ir seštadienį uždaryta.
Tel. ofiso HE 4-5548, Res. HE 4-3224

DR. S. IR M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAJ
2751 West 51st Street
Bendra praktika ir akcizijos
Valandos: pirm., antr., ketv. 9-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v., seštadienį 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.
Tel. ofiso 735-4477, Res. PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINIS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą.
Res. GI 8-0875

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
6132 S. Wedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti MI 3-0001
Ofiso HE 4-1414, Res. RE 7-6867

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampos)
Val.: kasdien 1-5 ir 6-8 val. vak.
Seštadienį ir trečiadienį uždaryta. Atostogose iki birželio mėn. 28 d.

1783 m. Ašmenos apskrčio antspaudas (iš "Mūsų Lietuvos")

daugiau ir vaizdžiau atidengia mums Lietuvos grožį, kuri mus vėl priartina prie mūsų to-

limosios Tėvynės, kuri mums pasakoja apie jos gyvenimą, kovas, laimėjimus; apie okupantų sukurtą vergiją, apie tautos kančias, nekaip kiti ligi šiol išleisti leidiniai.

Tokio veikalo išleidimas yra įrodymas ne tik autoriaus ryžto, bet ir leidėjo organizacinio sugebėjimo. Aprašyti detalai kraštą ir jo gyvenimą nuo giliausios senovės ligi šių dienų, kai jis barbariškojo okupanto atskirtas nuo laisvojo pasaulio geležine siena, surinkti iš jo tūkstančius fotografijų sukaupiti kalnus informacines medžiagas ir ją tinkamai apdoroti ir išleisti liuksusine tokio masto laida tai tikrai giganto jėgomis (Nukelta 16 psl.)

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS IR VAIKU LIGOS
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak.
Seštadienį ir trečiadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.
WA 5-3017

DR. JANINA JAKSEVIČIUS
JOKIA
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VAIKŲ LIGOS
2656 West 63rd Street
Firm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. r. nuo 4 iki 7 v. v. Seštadienį ir trečiadienį uždaryta.
Tel. ofiso PO 7-6090, Res. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį, uždaryta.

DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
2300 West 51st Street
Oakley Medical Arts
Firm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvos gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Firm., antr., ketv. ir penkt. nuo 12-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Seštadienį, 12-4 val., trečiadienį uždaryta.

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Seštadienį ir trečiadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
KODIKŲ IR VAIKU LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7160 South Western Avenue
Firm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakar. Trečiadienį ir penktadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. MARIJA LINAS
AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas HE 6-3545
(OFISO IR REZ.)
Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PROspect 8-7773
Val.: pirmadienį ir ketvirtadienį, 1-4 p. p., antradienį ir penktadienį, 6-8 v. v.

DR. J. MESKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampos)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Seštadienį, 9 v. r. — 2 p. p.
Trečiadienį uždaryta

DR. JULIA MONSTAVICIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Pullman 5-6766
Namų: Beverly 8-3946
Pirm. val. kasdien 6-8 v. v., Seštadienį ir trečiadienį uždaryta

DR. C. K. PAULIS
DIAGNOSTIKA IR VIDAUS LIGOS
Monroe Building, Suite 709
104 So. Michigan Avenue
Valandos: susitarimą telefonu. (Atostogose iki liepos 6 d.)

DR. ALBINA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Ofiso 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Trečiadieniais ir seštadieniais uždaryta

DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5150 So. Damen Avenue
Valandos: 1-5 p. p.
Išskyrus trečiadienį, seštadienį ir penktadienį uždaryta.

DR. AL. RAGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4907 So. Kedzie Avenue
(Kampos 30-30-30 ir Archer)
VAL.: kasdien 12-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Firm., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. r. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštadienį, nuo 2-4. Trečiadienį ir kitu laiku susitarimą telefonu. Telef. REpublic 7-2290.
Atostogose iki liepos 27 d.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, ketina stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA7-7881
1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; trečiadienį, seštadienį ir penktadienį uždaryta.

DR. L. SEIBUTIS
Inkstų, pūslės ir šlapimo takų chirurgija
Ofiso: Namų adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampos), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 508, tel. CE 6-7764.
Valandos pagal susitarimą

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4250
Res. tel. GROvehill 6-0617
Valandos: 1-4 p. p. ir 6-8 p. m.
Penktadienį, 1-3 p. p.
Trečiadienį ir seštadienį uždaryta.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos: kiekvieną dieną 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą. Seštadienį nuo 9 v. iki 6 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofiso ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROspect 8-1223 ar PR 6-5577
Ofiso val.: Firm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštadienį, 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius tik susitarimą. Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta. Atostogose iki liepos 2 d.

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUŠERIJĄ IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadienį ir trečiadienį uždaryta

DR. ONA VASKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Seštadienį, nuo 2 iki 4 ir Trečiadienį ir penktadienį uždaryta. Ligonius priima pagal susitarimą.

DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 W. 71st St.
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 ir 8 v. v. Trečiadienį ir seštadienį uždaryta

DR. P. Z. ZALATORIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, Res. PR 6-6666
Res. 6600 So. Ashland Avenue
Val. 11 v. r. iki 3 v. p. ir 4-3 v. v.

Lietuvių tauta ateities perspektyvoje

(Atkelta iš 1 psl.)

mą vertinimą, atėjo marksistinė filosofija su taip iškelta, išryškinta ir išplėsta bendravimo sąvoka, kad joje buvo pats santykiavimas žmogus. Bendruomenės sąvoka šioje sampratoje sunaikino patį bendruomenę kuriantį veiksnį, atskirą žmogų, padarydama iš jo tik "izoliuotą", kuris, pasak Lenino, gali būti laikinai kuriam nors reikalui iš savo aplinkos erdvėje, laike ir medžiagoje ištrauktas, bet ir vėl turi būti jai panašus, kai yra savo darbą atlikęs. (Žiūr. mano studiją: Sankyčiai tarp žmonių komunizme, Suvažiavimo Darbai). Ant šios filosofijos susikūrusi samprata šiandien grąsina sunaikinti laisvą santykiavimą visame pasaulyje.

Jono XXIII santykiavimas

Su nauja ir jaunuoliškai gaja santykiavimo sąvoka išėjo Jonas XXIII. Jis nustebino pasaulį drąsiu santykiavimo pastatymu tam tikra prasme nepriklausomai nuo teorinių tiesos skirtumų. Jis pats drąsiai pradėjo pokalbį, kaip lygus su lygiu, su įvairiomis konfesijomis. Jis kone naiviai siūlė pereiti į atvirą santykiavimą bei pokalbį įvairioms politinėms jėgoms, tikėdamasis tiesos ir gėrio laimėjimo paprasčiausiai santykiavimo būdu.

Popiežius Jonas buvo nuostabiai gerai išgirstas. Jis savo santykiavimo primatą atidarė daug durų, kurios buvo uždaros šimtmečiais, gal net tūkstantmečiais. (Žiūr. mano studiją: Jono XXIII politinių principų analizės bandymas, Tėvynės Sargas, sekantis numeris.)

O. Spenglerio santykiavimas

Norėdami geriau suvokti santykiavimo problemas aktualumą, paimkime autorių kiek iš praeities; žmogų garsų, truputį apsišaukusį savo pranašišku pesimizmu, kalbančiu apie Vakarų kultūros žlugimą, būtent — Osvaldą Spenglerį.

Ką jam reiškia santykiavimas? — Santykiavimas jam

turi religinę prasmę. Santykiavimas jam yra pažymėtas religine žyme. (2 tomas, 116 psl.) Šis Spenglerio teigimas padeda geriau suprasti, kas buvo prarasta individualistinėje galvosenoje, ko ieškojo marksizmas ir nerado, ir ką reiškia Jono entuziazmas santykiavimui.

Savo religinės santykiavimo sampratos Spengleris įtraukia mums labai opų objektą, būtent — kalbą. Jis drįsta sakyti, kad žmogaus kalba savo kilmę turi religinį atspalvį. Pirmieji žmonių žodžiai — apie kurių struktūrą mes nieko nežinome — turėjo turėti kulto pobūdį. Tą patį jis sako apie pirminį raštą ir pirmines meno apraiškas. Iš kitos pusės, santykiavimas jam turi gilų ryšį su rase, gyvenimu, likimu ir politika.

Šias Spenglerio mintis mes cituojame tam, kad atkreiptume dėmesį į tą vienybę, kurioje santykiavimas būria apie save reikšmingas gyvenimo sritis. Šiandien jau pradėdama su-

prasti, kad santykiavimas yra viena didžiųjų žmonių problemų. Ji kyla ne tik politinėje, kalbinėje, bet ir religinėje srityje. Dėl to, kai mes lietuvių tautos likimą norime svarstyti ryšium su jos santykiavimo galimybėmis ir sunkenybėmis, atrodo, kad mes problemą pastatome į teisingą jos vietą.

4. Kaip reiškiasi lietuvių tautos santykiavimas jos istorijoje?

Norėdami sužinoti, ko galime tikėtis iš lietuvių tautos ateityje, būtent, kaip ji tvarkys savo santykius ir dėl to, kokiais keliais nueis, visų pirma turime pažvelgti į tautos praeitį ir pažiūrėti, kaip tauta tvarkė savo santykiavimo problemas iki šiol. Iš to, kaip ji santykiavo iki šiol, mes galėsime spręsti, kaip ji yra linkusi spręsti savo santykiavimo problemas. Turėdami tuos davinius, mes galėsime kritiškai juos vertinti ir sakyti, kur ir kaip verta apsispręsti.

Santykiavimas su kitomis tautomis

Santykiavime su kitomis tautomis lietuvių tauta yra ypač pasyvi ir rezistenciška. Didžiausias faktas šioje srityje yra pavėlinimas priimti krikščionybę. Jeigu tauta paskutinė Europoje priėmė krikščionybę, tai tas liudija, kad jos santykiavimas su išoriniu pasauliu buvo labai menkas. Mes čia nesvarstome kitų kaltės šiame santykiavime. Taip pat į šį reiškinį mes nežiūrime vien kaip į kaltę. Kaip matysime, šis faktas turi ir savo pozityvią pusę santykiavimo problematikoje. Tačiau santykiuose su kaimynais mes ji turime įvertinti, kaip neigiamą reiškinį.

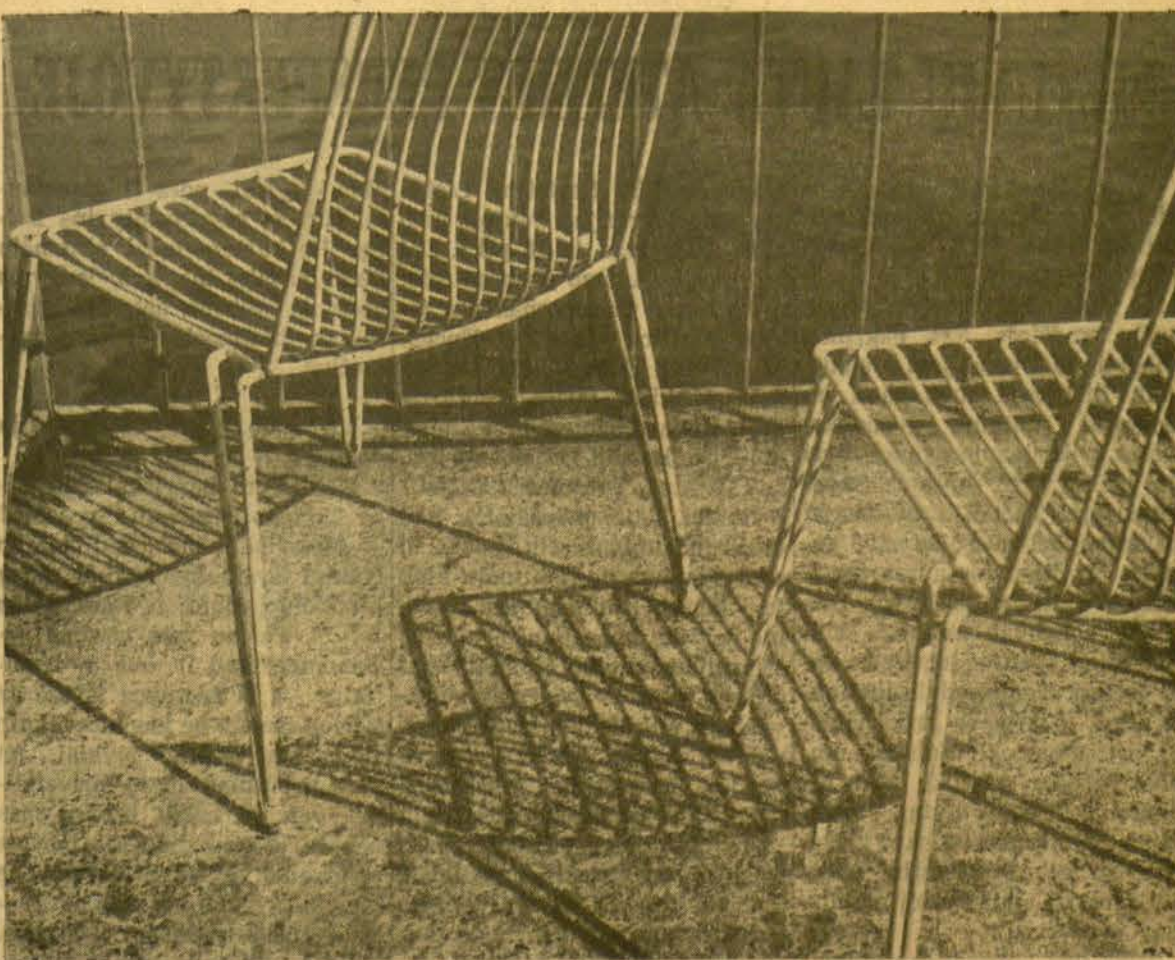
Nedaug šis pasyvumas pasikeitė ir krikščionybę priėmus. Tiesa, tada prasidėjo gana intymus lietuvių tautos santykiavimas su lenkų tauta. Tačiau ir šis santykiavimas turėjo ligūsto pasyvumo žymių. Tai nebuvo organiškai naujų vertybių pasisavinimas; tai greičiau svetimų pasidavimas. Šio reiškinio liudinininkas yra tolaikinė šviesuomenė, kuri iš vienos pusės stipriai sulenkėjo, o iš kitos — atitrūko nuo savo tautos kamieno.

Naujieji amžiai tautos santykiavimo srityje taip pat nieko nedavė. Prasidėjęs protestantizmas tautoje sužadino tik nedidelę reakciją.

Paskutinių šimtmečių sąjūdžius Lietuvoje kildė daugiausia rusų okupacija. Daugiau įtakos turėjo tik romantinis Vakarų sąjūdis, kuris iš tikrųjų prikėlė lietuvių tautą nepriklausomybei.

Čia reikia dar pažvelgti lietuvių tautos santykiavimą su Ry-

(Nukeita 1 4 psl.)

Polsio pakrantėje...

Nuotrauka Algimanto Kežio, S.J.

Vladas Šlaitas

IR NENURIMS ŠIRDIS...

MANO NELAIMĖ IR MANO LAIMĖ

Negerai,
kad aš nuolat nušneku ne pagal savo nosį,
tai yra,
aš pasakau taip daug,
kad vėliau išsigastu,
jog niekada nepasieksiu taip baisiai tolimo kranto,
kurį buvau užsibrėžęs.

Pavyzdžiui,
aš esu sakęs:
aš neprašau sveikatos,
arba esu sakęs:
duok, kad stovėčiau kaip didelis deimanto kalnas tarp tamsių vandenių,
idant skročiau arčiau už peilį aukšto vandens bangą.
Žodžiu,
aš nušneku ne pagal savo nosį
arba
(paprastant šnekant)
bandau išskirti aukščiau savo bambos.

Tai yra mano nelaimė
ir kartu mano laimė,
nes visa tai,
ką esu vieną kartą pasakęs,
taip amžinai ir paliečia širdį gulėti,
idant ieškočiau šioj žemėj to, ko negalima
šitoj žemėj pasiekti.

APIE POEZIJĄ

Kadangi ne vieną kartą esu rašęs eilėraščius,
rašęs ir verkes,
už tai aš ir tvirtinu,
kad neįmanoma įžengt į kūrybos šventovę be asarų,

nes poezija
yra kelias į Dievo Meilę
ir į Dievišką širdį.
Taip aš sakau ir tvirtinu.
Ir mano asaros yra mano liudininkės.

TARTUM ČIGONAS

Sutvėrė mus, Viešpatie, dėl Savęs,
ir nenurims širdis, kol neatsilsės Tavyje.
Sv. Augustinas

Aš iš tikrųjų esu tik skurdus prašalaitis šiame pasaulyje:

nei savo krašte aš neturiu,
nei savo žemės,
nei savo pastogės.
Tartum čigonas
tik trumpam laikui teapsistoju vienoje vietoje,
idant keliaus į kitą vietą ir vėl keliaučiu.

Kartais atrodo,
lyg susiradęs būčiau nuosavą savo vietą;
esu kaip kregždė,
kuri lipdo lizdėlį.
Gi iš tikrųjų man visa šitai taip tik atrodo,
nes nėra niekur tikros ramybės šiame pasaulyje
be Tavęs, mano Dieve.

KRISTIJONAS DONELAITIS

RUSŲ IMPERIALIZMO TARNYBOJE

DR. JONAS GRINIUS

(Tęsinys iš praėjusio šeštadienio)

Turint šitokius formalinius panašumus mūsų poeto ir Klopstocko, būtinai reikėjo pažiūrėti idejinės giminystės. Toks patyrimas galėjo būti vaisingasis už Donelaičio "Metų" lyginimą su nežymaus Saint - Lambert "Metų laikais" (Les Saisons), kurių Donelaitis neskaitė, nes ir pats L. Gineitis abejoja, ar mūsų poetas mokėjo prancūziškai.

Žiūrėdamas į pasaulėžiūrinius klausimus ir į K. Donelaičio religiją siauru marksistiniu žvilgsniu, L. Gineitis nesugebėjo įžvelgti į mūsų poeto asmenį. O nesupratus kūrėjo asmenybės, tapo iškreiptos jo poetinės tendencijos "Metų" poemoj. Tuo lig šiol sirgo nevienas Donelaičio poemos komentatorius. Prie negausių laimingų išimčių priskirtini du "Aidų" bendradarbiai — Al. Vaškelis ir J. Brazaitis — pirmasis išskeldamas Donelaičio religinę pietistinę asmenybę, o antrasis sukritikuodamas L. Gineičio prasmintus teiginius apie Donelaičio tariamus vidinius prieštaravimus dėl jo pažiūrų siaurumo.

Kad L. Gineitis nebūtų matęs mūsų poeto šviesios ir didelės asmenybės, to negalima pasakyti. Tai nebuvo jam naudinga, nes reikėjo Donelaitį pavaizduoti tik proletarų - būrų - baudžiauninkų poetu, kuris į savo kuriamo pasaulio medžiagą žiūrėjęs iš liaudiškų pozicijų. Šitokiam, gal būt įsakytam žvilgsniui, pagal kurį vertinama "Metų" poema, reikėjo iškreipti Donelaičio asmeny-

bę, tyčiom nutylint ne vieną dokumentą ar liudijimą, kuris L. Gineičiui buvo žinomas.

L. Gineitis pasako, kad Donelaitis buvo gyvo temperamento, greitai užsidegdamas dėl skriaudų bei neteisybių ir atkakliai kovodavo prieš vokiškos valdžios ponus, kol teisingą bylą laimėdavo. Kad poetas išplūdavo neteisings "amtsrotus" ne tik savo "Metuose", bet ir savo užrašuose, L. Gineitis tai mini. Jis pasako, kad dėl šitokio savo karščio Donelaitis paskui grauždavosi, teisindavosi, meldavosi, apgailestaudavo, tuose pačiuose savo užrašuose atsiprašinėdamas išplūstąjį, kaip dera krikščioniui, bet L. Gineitis šitokį Donelaičio elgesį priskiria temperamentui ir prieštaravimams. Jis nurodo, kad mūsų poetas buvo stiprios valios žmogus. Tam jis duoda citatą iš metrikų knygos užrašų, kur Donelaitis prisipažįsta, kad jis nekartą turėdavęs pavartoti Samsono jėgą, kad nepasiduotų pagundoms bei nenupultų, bet jis nutylė mūsų poeto bekompromisinę krikščionybę.

Tuo tarpu K. Donelaičio pagalbininkas, precentorius K. W. Schulz po poeto mirties metrikų knygoje užrašė, kad Donelaitis "buvo pavyzdingas žmogus. Tai buvo vyras visai ne pagal šių laikų būdą. Jis buvo ištikimas mano draugas. Per devynerius mudviejų artimo draugavimo metus nebuvom nė karto susiginčiję ar susibarę, bet gyvenome kaip Dovydas ir Jonatanas. Tarp kita ko, tai buvo ištikimas gerbėjas ir mėgėjas nesuklastoto Kristaus mokslo. Dieve, laimink jo dulkės ir leisk man prie Tavo sosto vėl su juo susitikti". Kas vertė L. Gineitį du paskutinius sakinius citatoje nutylėti? Jie kaip tik liudija, kad Donelaitis buvo nuosirdus krikščionis, kuris vykdė Kristaus mokslą gyvenime.

Jei L. Gineitis netikėjo draugo liudijimu apie Donelaitį, tai galėjo patikėti oficialaus vizitatoriaus Muellerio, atstacijai, kurioj apie Donelaitį rašoma: "Taip kaip kunigas daro viską, kad skatintų stropų mokyklos lankymą vasaros metu, taip pat jis stengiasi vaizdingais pamokymais užsispyrėlius

atvesti į gerą kelią". Šis liudijimas labai svarbus Donelaičiui kaip kunigui ir jo "Metų" poemai suprasti. Jei šis liudijimas L. Gineičiui atrodė kuo nors įtartinas (citodamas jis išleido žodžius apie kunigą), tai bent turėjo pasitikėti pačiu Donelaičiu. O jis krikšto metrikų knygos pradžioj buvo užrašęs savo kunigishkos misijos šūkį: "Hirte und Lamm" (piemu ir avinėlis). Pagaliau juo nuosirdų atsidavimą Dievui išreiškia ir šitoks metrikų knygos užrašas: "Visko esu patyręs, daug iškentėjęs, visada Dievo malonės paremtas ir pastiprintas".

Suprantama, kad šitoks religingas žmogus su dideliu rūpesčiu žiūrėjo į "apšviestuosius" racionalistus, nes laisvamanybės banga su doroviniu pakrikimu rito per Europą nuo Paryžiaus ir Versalio iki Petrapiolio, neaplenkdama Lietuvos ir jos kunigų. Todėl krikšto metrikose Donelaitis užrašė: "Mano laikais Prūsijoje jau laisvamanybė labai įsigalėjo, taip pat ir kai kurie dvarininkai tokie buvo". "Kas tik norėjo būti dideliu ir ponišku, retaiėjo į bažnyčią ir prie Komunijos".

Kad ir nebūdamas praktiškas, K. Donelaitis uoliai rūpinosi parapija ir savo tikinčiųjų reikalais. Jis lankė ir prižiūrėjo savo parapijos penkias mokyklas, jis pastatydino naują bažnyčią Tolminkiemy, ten pat pastatydino mokyklą sudėgusios vietoj, savo lėšomis pastatydino pastorių namėles prieglaudą ir ją atidavė Tolminkiemio parapijai. Nors Donelaitis ūkio nemėgo, bet juo rūpinosi iš pareigos, metrikų užrašuose savo būsimam įpėdiniui nurodydamas, kur ir kokios žemės.

Donelaitis buvo nesavanaudis, pilno nesieki ir piktinosi tais dvasininkais, kurie apie tai kalbėdavo. Apie tokius jis užrašė: "Mano laikais jau atėjo karta, ieškanti tik vilnų, ne avių. Jeigu buvo kalbamasi, tai tik apie turtų pagausinimą, o pamaldūs ir rimti pokalbiai darėsi tylėsniai ir silpnėsniai. Kai žemiškai nusiteikę klebonai susirinkdavo, retai išgirdavai apie mokslus ir kalbas; užtat apie pajamų padidinimą ir žė-

mišką pilną buvo šnekama iki koptumo. Aš taipogi, kaip mano įpėdinis iš šių užrašų galės pamatyti, nusiminimo vedamas esu gerokai prisibares; bet tai dariau ne dėl asmeninės savo naudos, bet kiek tai parapijos ir savo įpėdinio labui. Gal jis, sykštumo ir nepasitenkinimo apimtas, bus nepatenkintas, kad aš nepadidinau parapijos turtų".

Būti nesavanaudžiu, tarnauti žmonių gerovei darbais ir patarimais liudija Donelaičio dorovinė idealizma. Todėl jis buvo griežtas sau, griežtas supasaulėjusiems pastoriams, griežtas patvirkusiems būrams, griežtas Prūsų valdžios ponams, kurių daug sėdėjo karališkuose dvaruose. Jaunam pastoriumi J. G. Jordanui, kuris mėgo mokslą ir poeziją, Donelaitis laiške parašė šitokią lojynišką trielį:

Laiminga parapija, kur nėra jokio karaliaus kelio;
Laimingesnė ta, kur nėra jokio karaliaus dvaro;
Bet laimingiausia toji, kur nėra jokio pono.

Būdamas ištikimas Prūsijos karaliaus pavaldinys, Donelaitis smerkė vokiškos valdžios pareigūnus dėl neteisybių ir galios piktnaudžiojimo beteisų baudžiauninkų ir ūkininkų papiktinimui. Bet jis pagirdavo gerus ir religingus "amtsmonus", pas juos apsilankydavo taip pat, kaip pas pavyzdinuosius kaimiečius ir pastorius.

Jis mėgo mokslais ir menais besidominčius asmenis, jiems skaitydavo savo kūrybos, savo svečius stengdavosi padariai užimti. "Mano temperamentas, žinoma, buvo linksmas, — rašo Donelaitis. — Aš galėjau dainuoti ir skambinti savo fortepijonu ir klavesinu, bet grodamas ir dainuodamas buvau moralus ir kreipiau dėmesį į savo svečius, kad galėčiau būti jiems naudingas".

Donelaičio moralinį idealizmą atskleidžia dar kartą jo užrašas, pastatydinus namą pastoriumi namėles. Savo ir žmonos vardu kalbėdamas, jis pastabas baigia šitokiu sakiniu: "Dievas tebūna mums liudininku, kad mes per visą savo gyvenimą stengėmės kiek-

vienam tarnauti; tebūna šie namai draugišku patarnavimu ir po mūsų mirties". L. Gineitis, žinoma, šios citatos neduoda.

Bet jis teisingai nurodo, kad K. Donelaitis buvo lietuvis patriotas. Lietuviškus pamokslus, palyginus su vokiškais, jis sakydavo meistriskai (mit varzueglicher Fertigkeit). Savo įpėdiniui, kuris po Donelaičio mirties turėjo užimti klebono vietą Tolminkiemy, poetas patarė savo sūnus gerai išmokyti lietuviškai; jis džiaugėsi su kuo nors galėdamas "švebeldžiuoti lietuviškai" ir Lietuvą girti. Savo jaunam draugui pastoriumi G. Jordanui laiške davė šitokią patarimą: "Neužmiršti lietuvių kalbos vokiškame krašte; taip pat jokio paaukštinimo vokiškame krašte nepriimti. Gerų lietuvių šiais laikais reta". Tai patrioto žodžiai.

Iš negausių išlikusių laiškų ir iš Donelaičio užrašų susidaro šitoks mūsų poeto asmenybės vaizdas: Donelaitis buvo gyvo ir jautraus, choleriško temperamento, kurį stengėsi apvaldyti stiprios valios pastangomis. Draugiškas ir švelnus su geraisiais ir nuskriaustaisiais, jis buvo griežtas valdžios piktnaudžiotojams, savanaudžiams pastoriams ir pasileidusiems kaimiečiams. Jis mylėjo teisybę, buvo giliai religingas, širdim ir darbais mylėjo Kristų, bažnyčią, žmones, tėvynę, tarnaudamas jiems pagal savo išgales ir norėdamas jiems būti naudingas po savo mirties. Ar šitokia galinga, į idealus nukreipta Donelaičio asmenybė galėjo būti kitokia poetinė kūryboj? Ne.

Todėl tiek savo pasakėčiomis, tiek savo "Metų" poema Donelaitis norėjo būti naudingas būrams, jų tarnams ir laisviems ūkininkams, kurie jo pamokslų klausė, ir amtsmonams, amtsrotams bei jų pataikūnams, kurie jo pamokslų Tolminkiemio bažnytelėj tikriausiai neklause; bet jis norėjo pamokyti visus poetiniais vaizdais ir posakiais. Tai jam leido šviečiamoj amžiaus didaktiniai polinkiai. Bet ir ne tik jie; daugiau ar mažiau panašiai elgėsi visų amžių iškiliaji

(Nukelta į 4 psl.)

LIETUVIŲ TAUTA ATEITIES PERSPEKTYVOJE

(Atkelta iš 3 psl.)
Tais. Viduramžiais galima konstatuoti gyvą lietuvių tautos santykiavimą su Rusijos kraštais, kuris išsilaikė ir naujųjų amžių pradžioje. Yra pagrindo prielaidai, kad, prieš jam prasidedant, Lietuvoje buvo gana intensyviai juntama graikiškosios krikščionybės įtaka, kuri dar labiau buvo juntama Skandinavijoje. Tačiau graikiškajai krikščionybei nustojus savo gamtoje, šis lietuvių tautos inspiracijos šaltinis nušėluvo. Lietuviai politiniai valdovai daugiau davė Rusijos kraštams savo sveiku organizaciniu instinktu, negu iš jų gavo krikščioniško įkvėpimo. Naujaisiais amžiais Rusijos politinė įtaka atsikėrino lietuvių tautai, užmės-dama jai taip pat ne savo krikščionybę, bet liberalistinę absoliutizmą ir marksistinę totalizmą.

Toks yra lietuvių santykiavimo su užsieniais scheminis vaizdas. Kaip matome, jis kone visas yra negatyvinio pobūdžio. Nedaug kas organiškai pasisavinta ir nieko pastovaus kitiems nesuteikta. Nebe reikalo prancūzų praėjusio šimtmečio geografai Reclus stebisi ir tiesiog negali suprasti šiuo gabios lietuvių tautos kūrybinio nevaisingumo.

Kaip yra su santykiavimo problema pačioje lietuvių tautoje? — Čia vaizdas yra žymiai geresnis. Jau vien tas faktas, kad krikščionybė, net ir jėga, neįsiveržė Lietuvon per keletą šimtmečių, liudija, kad čia buvo gerai funkcionuojanti santvarka, tam tikra natūrali organizacija, kuri nebūtų galėjusi taip ilgai išlaikyti tokio stipraus bandymo be gerai funkcionuojančio tarpusavio santykiavimo. Vien prievartinis santykiavimas nebūtų įstengęs šiam spaudimui taip ilgai priešintis.

Deja, šis vidinis lietuvių santykiavimas yra dar labai mažai ištirtas. Tačiau iš palaidų kronikinių žinių galima išvesti, kad jis buvo giliai demokratinis, besireiškiantis laisvo žmogaus bendradarbiavimu su laisvu žmogumi. Tai liudija Dusburgo paliudyta žinia, kad 12 šimtmečių žemaitijoje buvo pilių, kurios buvo ne privati nuosavybė, bet greičiau bendras apylinkės javų sandėlis. Taip jis kalba apie Aukaimio pili, buvusią Batakų — Skaudvilės apylinkėse. (Pal-

mano studiją: Sovietinė Lietuvos istoriografija, Tautos praeitis, 1959 m. 4 ir 16 psl.). Dėl to, pasak Adomo Bremeniečio, prūsai savo tarpe nepakentė jokios valdžios (IV, 18; Encicl. of Rel. and Ethics, 7 tomas, 728 psl.) Iš kitos pusės, sutartis pasirašydavo daugybė karalių, didikų ir liaudis (Encicl. of Rel. and Ethics, 7 tomas 728 psl.)

Reikia, deja, pripažinti, kad didžiųjų kunigaikščių epocha šį santykiavimą ne tiek ugde, kiek jam kenkė. Rūpindamiesi užsienio politika ir centrinės valdžios stiprinimu, didieji kunigaikščiai nedaug teturėjo kantrybės su savaisiais. Juk lieka, berods, nepaiegtas faktas, kad Vytautas pradėjo žemaitijoje atidavinėti valstiečius bajorams. Jis tokiu būdu pradėjo tą procesą, kuris, toliau vystydamasis, naujaisiais amžiais lietuvių tauton įvedė labai sužalotus baudžiavinius santykius, kurie savo viršūnės pasiekė 19 šimtmečiu.

Lietuvių tautos vidiniai santykiai buvo galingai atstatyti nepriklausomoje Lietuvos respublikoje su visų Lietuvos piliečių laisve ir lygybe prieš įstatymus.

Taigi vidinis lietuvių tautos santykiavimas, nepaisant kenksmingų šalutinių įtakų ir nepaisant nesugebėjimo naudotis palaimingomis pašalinėmis įtakomis, turi labai gerų natūralinių duomenų. Tai yra pasirodė ne tik senojoje praeityje, bet ir trum-pame, tačiau nepaprastai vaisingame santykiavimo atžvilgiu nepriklausomos Lietuvos laikotarpyje.

5. Prieš kokias santykiavimo problemas mes stovime dabar?

Šiandien mes stovime prieš didelę lietuvių tautos santykiavimo problemą su pasauliu. Nepriklausomybės periodas vos tik pradėjo tautos santykiavimą su pasauliu. Ši santykiavimo sritis tada dar nebuvo pilnai atidaryta. Tačiau mums ji yra atsiverusi visu savo pločiu ir gyliu.

Šiame mėnesyje mes minime vieną labai tragišką lietuvių tautos gyvenimo įvykį, būtent: birželio išvežimus. Į šį įvykį mes paprastai žiūrime, kaip į grėsmę mūsų tautai. Jis toks iš tikro yra. Tačiau pabandykime jį pažvelgti lietuvių tautos su užsieniu santykiavimo požiūriu.

Mat, įvykiai, nors ir žiauriausi, turi ir savo pozityvinę kalbą. Jie kartais labai rėkiančiu būdu pasako tai, kas, lengvais žodžiais kalbant, nebuvo išgirsta per šimtmečius ir tūkstantmečius.

Birželio įvykių istoriosofija

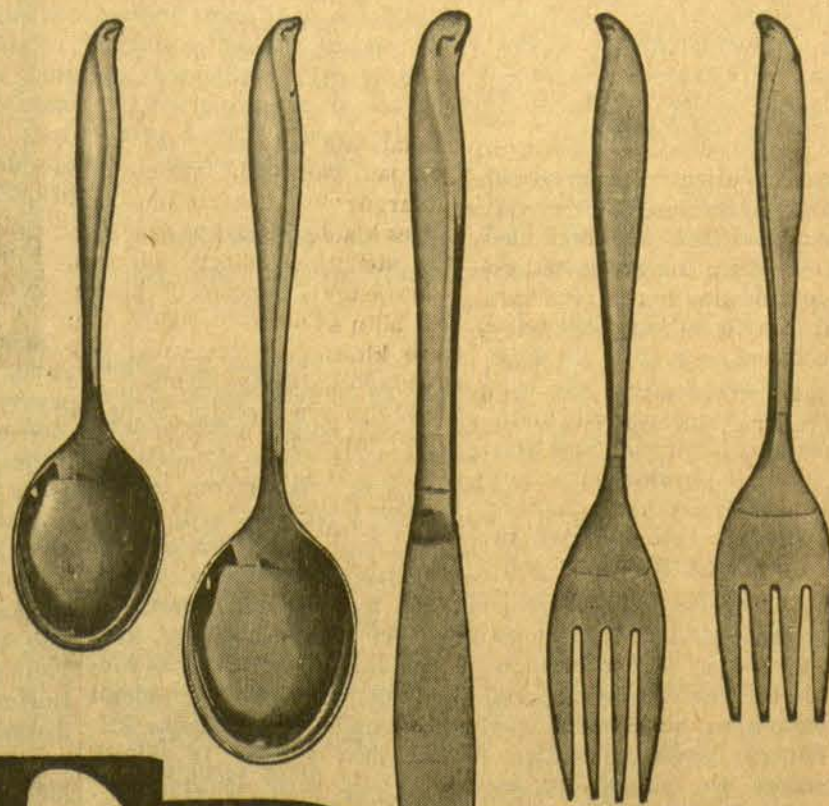
Kokia yra istoriškai filosofinė birželio išvežimų prasmė? — Mes visi žinome, kad birželio įvykiai išvežė žymią dalį mūsų tautiečių į Sibirą ir tolimuosius Rytus. Tačiau mes nesame įsisa-moninę, kad ir mus — tremtinius — iš Lietuvos išvežė artiesiog išmetė ne kas kitas, kaip tie patys birželio įvykiai. Jei mes nebūtume matę priverstinai vežamų mūsų brolių, mes nebūtume taip dideliais būriais pasitraukę į Vakarus. Jei ne birželio įvykiai, niekas iš Lietuvos nebūtų mūsų išviliojęs. Mes ją taip mylėjome ir jos nepriklausomą gyvenimą taip džiaugėmės.

Taigi birželio įvykiai yra tam tikras lietuvių tautos širdies atvėrimas ir jos kraujo išliejimas viena kitai priešingomis kryptimis: į Rytus ir į Vakarus. Birželio įvykiai paima mus iš tūkstantmetės uždarmos ir išbarsto mus didžiuosiuose tautų keliuose, tarsi pareikalaudami iš mūsų duoklės už per ilgai užtrukusį lietuvių tautos uždarmumą.

Šių įvykių dėka prieš mūsų akis iškyla nauja problema, prieš kurią mūsų tauta anksčiau nebuvo pastatyta tokiu grubiu aiškumu. Ši problema yra sunki; ji yra net grasinanti, tačiau nebūtina ji turi būti beviltiška. Gal greičiau ji yra išganyma nešanti problema. Nes tauta, kuri visoje savo veikloje yra nusikreipusi vien uždarmumo kryptimi, natūraliai mažėja. Tai yra etnologijos dėsnis, kurio niekas negali pakeisti. Jo pavyzdžių net per daug turime mūsų pačių gyvenime. Tik ta tauta auga ir didėja, kuri sugeba į save įimti naujus ir svetimus dalykus. Tačiau, kad kas sugebėtų į save įimti naujų dalykų, tas turi atsiverti. Atsivėrimas kitiems yra krizė. Dėl to ir birželio įvykiai yra krizė, statanti lietuvių tautai naujus santykiavimo uždavinius.

(Nukelta į 5 psl.)

Įsigykite "STAINLESS STEEL" komplektą DABAR — Pasiūlymas galioja tik iki birželio 30 d.

FREE

5 PIECE
PLACE SERVICE
TO SAVERS

DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kviečiame pradėti taupymo sąskaitą su tikrai maža pinigų suma, ir įsitikinti mūsų bendrovės saugumu ir mokamu pelnu Jūsų indėlams.

DABARTINIŲ LAIKU EINA "STAINLESS CLUB" VAJUS įsigyti šaukštų, peilių ir šaukštų komplektą. Taupytojai padėdami \$100.00 ar daugiau į taupymo sąskaitą, pradžiai gaus veltui vieną komplektą. Toliau galite įsigyti daugiau len-gvomis sąlygomis.

DIVIDENDAS MOKAMAS UŽ SUTAUPAS KAS 90 DIENŲ

SAVE	PAY	YOU RECEIVE
\$100.00	Nothing	1st place setting
25.00	\$2.25	2nd place setting
25.00	2.25	3rd place setting
25.00	2.25	4th place setting
25.00	2.25	5th place setting
25.00	2.25	6th place setting
25.00	2.50	4 piece complete set
25.00	4.00	4 piece hostess set
25.00	2.25	6 piece tea spoons
25.00	2.25	6 teaspoons
25.00	5.00	Mahogany finished chest
\$350.00	\$27.25	50 pieces in handsome chest

ANT INVESTMENTŲ DIVIDENDAI YRA PRISIUNCIAMI ČEKIU Į NAMUS KETURIS SYKIUS PER METUS. ŠIAS SĄSKAITAS REKOMENDUOJAME PENSIONIERIAMS, KURIE GYVENA IS NUOSIMČIU.

5 1/4%

Dabart. Pelnas
ant
Bonų Sąskaitų

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th CT., CICERO, ILL.
TEL. 656-6330 JOS. F. GRIBAUSKAS, Secy.

SAVINGS INSURED UP TO \$10,000 BY F.S.L.I. CORP., WASHINGTON, D.C.

OFFICE HOURS: DAILY 9 TO 5; MONDAY 9 TO 8; SATURDAY 9 TO 1; CLOSED WEDNESDAY

4 1/2%

Dividendas
ant
Investmentų

KRISTIJONAS DONELAITIS

(Atkelta iš 3 psl.)

Europos rašytojai, kurie savo kūriniais norėjo paliudyti tiesą ir gerį.

Todėl be reikalo L. Gineitis labai kruopščiai ieškojo knyginių Donelaičio įkvėpėjų. Ne klasikais, ne pseudoklasikais racionalistais ir ne romantikų pradininkais įkvėpė mūsų poetui "Metus", bet paties Donelaičio religinės ir dorovinės idėjos, jo pedagoginis uolumas, jo beveik pranašiškas žvilgsnis, jo asmenišką patyrimą, jo aplinkos gyvenimas Prūsų Lietuvoj. Juk kelios jo poemos temų yra tos pačios, kokias galima rasti Donelaičio užrašuose metrikų knygoj ir ke-liuose išlikusiose laiškuose. Ten glūdi temų versmė jo "Metams".

Kai kurių knyginių temų galima rasti psalmėse, Biblijoj ir A. Schimmelpfenigio eiliuotame įvade lietuviškam Biblijos 1755 metų vertimui. L. Gineitis be reikalo abejoja, ar skaitė Donelaitis aną Schimmelpfenigio įvadą. Tikrai reiktų nustebei, jei Donelaitis jo nebūtų skaitęs. Ir kaip galėjo neskaityti, kai jis tikriausiai tą vertimą var-tojo per kiekvienas pamaldas bažnyčioj? To vertimo įvade yra tokia tema, kuri at-rodo lyg būtų paimta iš Donelaičio "Metų". Pagal L. Gineičio duotą citatą ji šitaip skamba:

"Rods tulasis Wokėtis
didėy passiputėsis,
pastatydamas zubus,
niekina Lietuvinkus,
tars kas yr' Lietuvinkas?"

argi Dievas ir jo bijys?
todėl jie taip neverti,
uos per Kiaulę laikomi.

Šitokia tema K. Donelaičio "Metuose" taip dažnai kartojama, kad nereikia nė poemos citatų: ten lietuvių būrą - baudžiavinką visi (amtsrotai, vakmistrai, šių tarnai, vo-kečiai, prancūzpalaičiai, šveisteriai - šveicariai) laiko drimeliu arba kiauale.

Kita tema, kurią metų poemoj kartoja keli veikėjai yra žmonių lygybės ir nelygybės problema. XVIII amž. ji buvo labai aktuali ne tik Donelaičiui ir būrams - lietuvininkams, bet visai Europai. Prancūzijoje ją iškėlė Donelaičio amžininkas J. J. Rousseau apie 1755 m., bet prancūzų šviesuome-nis J. J. Rousseau mintimis ne iš karto susidomėjo. Lietuvoj tą problemą iškėlė Donelaitis. Jo "Metų" veikėjas Bužas taria:

Žinom juk visi, kaip mes nuoginteli gemam,
Taip didžiausias pons, kaip pons, kaip mes,
vyžoti nabagai...
Būru tai, kaip ponaičiui, kad susidergia,
Reik su marškonio sklypu pasturgali šluostyt...
Ponų dar nė viens su kardu negimė sviete,
O tarp būrų vėl nei viens sau n'atnėšė žagrę.

Panašiai kaip Bužas galvodamas, Pričkus žmonių gamtinės lygybės idėją papildė šitokių vaizdų:

Žinom juk, kaip vaikesčiai savo vasarą švenčia.
Poniški vaikai, su būriškais susisėdę,
Kartais broliškai purvus krapštydami žiopso,
Ir taip viens, kaip kitas, niekus be razmo plūsta

Tik gamtinės lygybės ir visuomeninės nelygybės problemą Donelaitis ne iš J. J. Rousseau pasiskolino, nes ją išsprendė kitaip. J. J. Rousseau pasakė, kad žmonių nelygybė kilusi iš nuosavybės. Bet tai negilus sprendimas, nes gyvenimo praktika rodo,

kad nuosavybės panaikinimas dar nesunai-kina nelygybės.

Donelaitis į šią nelygybės problemą pažūrėjo giliau ir krikščioniškiau. Pagal jo krikščionišką tikėjimą nelygybės ir kitokie vargai yra įgimtosios nuodėmės paseka. Ir pati nelygybė nėra tokia bloga kaip netei-sybė. Nelygybė yra susieta su skirtingomis funkcijomis ir pareigomis visuomenei, kuriai reikia dirbančiųjų ir valdančiųjų. To-dėl abeji teisingai ir gerai turi atlikti savo luomo pareigas. Kai jų neatlieka arba blo-gai atlieka, abeji nusikalsta. Abeji už tai turės atsakyti prieš paties Dievo teis-mą. Tik laisvieji ponai, valdžios žmonės dažnai yra kaltesni, nes jiems galia duota vykdy-ti teisingumui, prieš kurį jie dažnai nusikals-ta. Todėl Selmas ir klausia:

Kas tau lėpė vargdienei nuliūdusi spardyt
Ir pasidžiaugt dėl to, kad jis vaitoja
dejuodams?
Dievs ant sosto prakilnaus tau paliepė sėstis
Ir piktus koravot bei baust tau įdavė šoblę;
Bet teisius kirst ir durt tau nedavė valgi.
Taigi dabokis, aštrų kardą savo pakeldams,
Kad n'įžeistum tau klausantį nabagėlį.

Nors tu nebetiki, esi bedievis, galvoja Sel-mas, bet tave visur Dievas mato ir "kartą jis atidengs tavo visą raspustą" (nedorybes, pasileidimą). Žinodamas, kad ir geriausi žmonės neteisėbių ir kitokio pikto nepajėgs išnaikinti, Donelaičio Pričkus būrus perspėja prieš ponus nemaištauti, nes:

Dumplės yr naudingas dailkts į kaminą pūsti,
Bet prieš vėjus pūst dar jos niekada nederėjo
Ir debesų greitų žingsnius sustabdyt negalėjo.

O išmintingasis Selmas primena Dievo va-lią ir tvarką pasauly:

Juk be Dievo sviete nieks negal nusiduoti.
Ponai šios žemės negal be jo ponavoti.
O mes, būrai, vėl be jo negalime vargti.

Tačiau priekaištauti ponams dėl neteisėbių Donelaitis būrams plačiai leidžia. Jo Bu-žas sako:

Rods, yr daug žioplų, kurie nabagėlių būrą
Iš nelabos širdies per paiką drimelį laiko.
O štai patys juk daugyk kaip drimeliai elgias.
Kas tokiems išdykėliams gardžiai pasivalgyt
Ir prisisiurbt saldžiai pelnytą reikalą kožną.
Kas dirvas išarty, sėty bei nuvalyty,
Kas grūdėtus iškultų ir parduoti nuvežty,
Kad nei Lauro, nei dosningo Krizo nebūtų?

Donelaitis iš Šventojo Rašto žino ir tiki, kad paniekinimai, skriaudos, neteisybės, darbai ir kitokie vargai yra prigimtosios nuodėmės išdava. Savo poemos pradžioj pasveikinęs pavasarį pabudimą, pavaizduoda-mas paukščius, Donelaitis jau įveda išdy-kėlių žmonių vargų motyvą. Pavasario kri-vulėj sukviestiems būrams Pričkus pirmiau-siai pradeda aiškinti prigimtąją lygybę ir visuotinę vargą. Jis taria:

Taigi matai, taip paukščiams, taip ir mums
pasidaro;
Irgi be vargo būt negal nei viens šiame sviete.

Papasakojęs apie žmonių vargus nuo jų lop-šio, Pričkus prieina prie ontologinės vargo lygybės per pirmuosius tėvus, tardamas:

Ak, Adom! tu pirms žmogau išdykusio svieto,
Tu su savo Jeva, sode pavasarį švėsdams
Ir gėrybes uždraustas slaptaį paragaudams,
Sau ir mums, nabagėliams, daug pridarei

vargelių.
Dievs, tave koliodamas ir žemę visą
prakeikdams,
Dėl raspustos tos iš rojaus išmetė laukan
Ir su rūpesčiu tavo duoną paliepė valgyti.

Tik po Adomo — visų žmonių tėvo — var-gų epizodo senūnas Pričkus pradeda kal-bėti apie baudžiavos pavasarinis darbus. Šitie darbai ir vargai, kaip Adomo nuodė-

mės palikimas, eina per visas keturias "Me-tų" poemos giesmes. Tarp jų įsiterpdamos lygybės - nelygybės, bedievybės, neteisybės, skriaudų ir Dievo valios temos be Adomo nuodėmės motyvo būtų nepagrįstos ir idė-jškai nesusietos. Taigi, turint galvoj Done-laičio nuosirdų tikėjimą, Adomo vargų epi-zodas "Pavasario linksmybėse" yra pagrū-dinis, nors L. Gineitis priešingai manytų ir jį laikytų nenusekliai pripildytu. Ontologi-nė žmonių lygybė Dievo akyse ir kasdieninė nelygybė žmonių pareigose bei konkrečiuo-se vagoose Donelaičio taip stipriai išgyven-ta, kad jį poemoj viską sujungia vienybėn, neišskiriant nė gamtos. Antai, vaizduoda-mas žiemą, Donelaitis rašo:

Ten pusnynai su baltais kalnais pasidare,
Ir žiema sau žiemiskais kvietkas nusipynė.
Tik dyrai žiūrėt, kaip barzdoti pušynai
Su savo kuodais garbanuotais visur pasirodo
Bet kiti nuogi žagarai tarp jų pasilenkę
Ir nei puduruoti ponaičiai stov įsirėmę.
Būriškai po stogais jų stovėdami, dreba
Ir raudodami klonojas, kad švilpina vėjai.

Priėjęs prie žvėrių ir paukščių žiemą ir ly-gindamas šių vargus su žmonių rūpesčiais, Donelaitis vėl randa nelygybę. Žiemą žmo-nės gali šiltomis skrandomis apsilvkti, prie šilto kakalio pasišildyti, šiltos sriubos pas-rėbti, o paukšteliai namai miške visada šal-ti ir jų drabužis pasilieka toks pat kaip va-sarą. Dėl to Donelaitis prabyla graudžiai, lyriškai:

Ak, jūs, vargdienečiai, jūs, nuogi nabagėliai,
Ar būt šilts, ar šalts, ar kitų kolcs dyvinas oras
Rūbais vis vienais ir tais pačiais užsidengiat.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TAUTA...

(Atkelta iš 4 pusl.)

Išvengti santykiavimo dilemos

Nuo mūsų sugebėjimo išspręsti santykiavimo uždavinius priklauso mūsų tautos likimas. Problema nebūtų išspręsta, jei mes, nors ir išbarstyti po pasaulį, bet savyje užsidarytume. Žinoma, nebūtų problema išspręsta nei tada, jei mes, atsiverdami pasauliui, patys save prarastume.

Mes, čia nesitariame galį duoti pilną atsakymą į šią problemą. Ko mes šiuo svarstymu siekiame, tai yra tik mintis, kad mes nepadarytume dilemos tarp šių dviejų santykiavimų, kad mes nesakytume: lietuviškas santykiavimas arba joks. O tokio pavojaus mūsųose yra.

Mes esame gerai įsisąmoninę, į tautos žuvimo pavojų tuo atveju, kai mūsų tautiečiai persilima svetimomis vertybėmis ir liaujasi santykiavę su savo tauta. Tačiau mes nesame gerai įsisąmoninę į kitą pavojaus pusę. Tauta, kuri nieko kitiems neduoda, darosi pasaulyje nereikalinga. Ji patenka apsupiman. Paklauskime šiuo reikalu didelio tautos mokslo žinovą W. Schmidt žodžių. Jis sako, kad ne viską tauta turi pasisavinti, ką ji svetur sutinka. Ji turi sugebėti rinktis, kas jai naudinga. Tačiau ji negali atvesti visko, ką sutinka. "Jei-gu japonai būtų viską, kas buvo svetima, atmetę, šiandien jie būtų Europos kolonija". (Rassen und Voelker, I tomas, 38 psl.)

6. Išsilikimo politika nėra pakankamas santykiavimas

Birželio įvykiai lietuvių tautai šiandien išlaikė visame pasaulyje: nuo vieno Ramiojo vandenyno krašto iki kito; nuo vieno žemės pusrutulio iki kito. Lietuvių tauta pasidaro gyva problema visame pasaulyje. Niekada anksčiau lietuvių tauta nebuvo taip išgarsinta. Sena lietuvių tauta šiandien naujagimio verksmu apskelbia savo buvimą visame pasaulyje. Tauta yra ne tik gyva, bet ir jaunuoliška. Ji, kaip jaunuolis, kelia pasauliui įvairius nepatogius klausimus, reikalaujama sprendimo.

Šiandien mes galime kai ką padaryti lietuvių tautos santykiavimui pasaulyje sustiprinti, ko mes niekada nebūtume galėję padaryti, būdami Lietuvoje. Tačiau čia gali kas nors mums padaryti priekaištą, kad mes, keldami didžiulius lietuvių tautos santykiavimo problemas, norime užliūliuoti tautos sąmonę prieš mažesnius, bet mirtinus pavojus. Tai būtų tolygu, kaip mirštančiam žmogui kalbėti apie didelius gyvenimo uždavinius, kai jis jau nebėra pajėgus gyventi.

Mūsų atsakymas į šį priekaištą remiasi tuo, kad mes atsisaikome į dabartinę lietuvių tautos situaciją žiūrėti kaip į beviltingą. Ji yra sunki ir kritiška, bet ne beviltinga. Kiekviena sunki situacija yra linkusi užmesti mums savo ideologiją, savo pasaulėžiūrą, t. y. savo beviltingumą. Tačiau jeigu mes esame laisvi žmonės, mums nėra reikalo pasiduoti šiai nelaimės diktatūrai. Mes patys turime apvaldyti nelaimę, o ne ji mus. Po Kristaus atpirkimo žmonių visuomenėje nėra situacijos, kuri iš esmės būtų beviltinga. Taigi ir krikščioniškai tautai nėra būklės be išieities. Tai yra reali Kristaus kančios ir prisikėlimo dovana santykiavimo filosofijai, nes Kristaus kančia, išoriškai žiūrint, liudija beviltingą santykiavimą, kuris tačiau yra persunktas neišsėmamos santykiavimo vilties visai žmonijai. Jokia nelaimė, net kaltė, po Kristaus nepavaldy, o neišsėmama žmogiškos santykiavimo situacijos. Kristus mus skatina mokytis įvykius vertinti ne iš jų mums nešamos grėsmės, bet iš juose glūdinčios palaimos. Taip, kaip Vytautas Didysis pasimokė iš pralaimėjimo prieš totorius, taip mes mokymės iš birželinės tragedijos.

Taigi įvykius mes turime vertinti ne išsigandusio ir nuovoką pametusio žmogaus žvilgsniu. Anksčiau minėtas priekaištas būtų teisingas, jei mes į mūsų tautos situaciją žiūrėtume, kaip į iš esmės beviltingą ir laukiamą tik kokio atsitiktinio išsibėgėjimo ar stebuklingos situacijos pasikeitimo. Tada mes galėtume sakyti, kad mes daugiau nieku nesirūpiname, kaip išsilikimui. Išlikimas gyviems tada galėtų būti vadovaujantis mūsų politikos principas. Bet tuo pa-

čiu jis būtų mūsų pasmerkimas mažavertiškumui. Išsilikimo principo vadovavimas mūsų veiklai mums ateities nežada. Išsilikimo politikos mums negana. Reikia augimo politikos, kuri yra įvykdoma gerai išbalansuotu santykiavimu.

Turėdami prieš akis įgimtą lietuvių tautos drovumą santykiuose su kitais, kuris arba visiškai kito išsivada, arba visiškai jam pasiduoda, turime būti atsargūs, kad nekartotume praeities klaidų. Vietoj to mes turime stengtis sudaryti lietuvių tautoje tokią atmosferą, apie kurią būtų sakoma, kad šioje tautoje klesti tiek tautinis, tiek tarptautinis santykiavimas; kad naudinga yra turėti pažinčių lietuvių tarpe, nes čia viešpatuoja gyvas pokalbis įvairiais kultūriniais ir politiniais klausimais.

Tarpusavio lietuvių santykiavimo klausimu dera mums pavyzdžių ieškoti senojoje, priešakunigaikštiniėje Lietuvoje. Auksinio bendruomenės, kuri telkė savin visus apylinkės gyventojus ir sudarė jiems galimybę laisvai spręsti savo visuomeninius klausimus, tegul būna pavyzdys ir mūsų susiorganizavimams. Šventumu dvelkiantis šios pilies vardas — Aukaimis, t. y. aukos kaimas, tegul šia kilnia aureole apsupta ir mūsų santykiavimas. Šia prasme dar kartą teisingi pasirodo mūsų tautos himno žodžiai: iš praeities tavo sūnūs te stiprėję semia.

WESTERN AUTO SERVICE
PAGRINDINIS IR SMULKUS
AUTOMOBILIŲ PATAISYMA
1318 S. Western, Chicago 9, Ill.
sav. ST. ČERBERA LA 2-1790

MOVING
J. NAUJOKAITIS
Ilgu metų patirtimas
Apdraustas perkraustymas
WA 5-9209 Chicago, Ill.

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95 Street,
Chicago 42, Illinois
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
ir kitas kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer
Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-5980

A. Kurauskas

Tapyba

ANTROSIOS PUSĖS PRADŽIA

(Atkelta iš 1 psl.)

mas kiekviename rinkinio posme. Tačiau vis dėlto, kiek anksčiau trys knygos buvo kone to paties turinio ir forminio sukirpimo, apie tokią tolydumą, lyginant su pastarąja, dabar jau negalima šnekėti.

Susikontekstinant ir susirealistinant

Nekalbant jau apie dominuojančią religinę šios knygos tematiką, dėmesio verta ir autoriaus pastanga vengti ankstesnio romantinio ir sentimentalus žodžio, sąvokose labiau susikontekstinant, tiesiog susirealistinant.

Trupučiuką pasėdėsiu susidėjęs rankas ant pilvo, trupučiuką pasižiūrėsiu, kaip žaidžia vynos taurelė ir nė nepajausiu, kaip užgnius mane senatvė ir ubagystė. (16 psl.)

Toks tiesioginis ir nuo kaligrafiškų puošmenų apvalytas pasakymas eilėraščiams daug kur priduoja grynakrauję poezijos jėgos net visai kasdieninio gyvenimo kontūrus.

Religinė poezija — tai ne migdanti lopšinė

Stabtelėjant gi prie visą pastarąją Slaito poeziją gaubiančios religinės temos, galėtume ne vienu jos pavyzdžiu atsakyti mūsųose vis dar pasitaikančiai nuomonei, norinčiai tvirtinti, kad šių dienų moderniajai poe-

zijai religinė mintis daugeliu atžvilgių darosi neparanki, tai, girdi, lyg būtų dainavimas migdančios lopšinės, kai gyvenime vyksta tiesiog žmogaus dvasią sprogdinanti įtampa. Šitokia kalba, manytume, yra tų, kurie yra susidarę kreivą religinės poezijos supratimą, kuriems atrodo, jog religinėje meditacijoje jokios įtampos ir negali būti. Itikinti, kad taip nėra, užtenka tik perversti šios Slaito knygos puslapius, jog matytum, kiek reikia žmogui pergyventi savo egzistencinio netikrumo ir sielą supurtančios kančios, kol prieinama prie to, kada jau pasakoma:

O, kaip aš daug pasaulių esu pralaidęs pro savo širdį,
Šiandieną,
rugsėjo mėnesio dvidešimt septintą dieną,
aš sudėjau visą savo gyvenimo viltį
į mūsų Viešpaties dievišką meilę ir atleidimą
ir aš esu įsitikinęs,
kad nebūsiu sugedintas.
Taip man sako širdis. (41 psl.)

Pagaliau šią ketvirtąją Vlaido Slaito knygą sutinkant, be abejoj, būtų smalsu paspelioti,

LEO'S SINCLAIR SERVICE
LEONAS FRANKUS, Sav.
Stabdžiai, Sankabos, Transmisijos
Tune-ups ir Motorų Remontas
5759 So. Western Avenue
Kampas 58th Street
Telefonas PROspect 8-9533

DRAUGAS, šeštadienis, 1964 m. birželio mėn. 27 d.

5

kokios raidos galime tikėtis sekančiose poeto knygose? Žinant ligšiolinį poeto kelią, linkusį kiek ilgiau stabtelėti prie visa savo būtimi kartą atrasto ir pasisavinto, reikėtų manyti, kad ir religinės temos problematika Vlaido Slaito bus dar plečiama ir gilinama. Šitai akivaizdžiai liudija ir Kultūriniam Drauge šiandien spausdinami naujausieji Slaito eilėraščiai, nesuskubę patekti į čia pristatomą knygą, kuri, reikia tikėtis, yra tik antrosios pusės kelio brandi pradžia.

"PILETINO" BOURBON

Zemesnieji kongreso rūmai suteikė amerikiečių pilietybę bourbon degtinei: kongresmanai nusprendė, kad atitinkamos vyriausybės agentūros turi saugoti, jog užsienio kraštai neslystų į JAV degtinės "bourbon" vardu, nes tai tikras amerikinis vardas, einas iš Bourbon apskritys vardo, o Bourbon apskr. yra Kentucky valstybėje.

MOVING

Apdraustas perkraustymas įvairių atstumų

A. VILIMAS

3415 S. Litanas Ave.
Tel. FRontier 6-1882

Pirkite JAV Apsaugos Bonus!

FRANK'S T. V. & RADIO, Inc.

3240 S. HALSTED ST. Tel.: CA 5-7252
DIDELIS PASIRINKIMAS ĮVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ, PARDAVMAS IR TAISYMAS
ORO VESINTUVAI — AIR CONDITIONING

4 1/2 %

5 %

current dividend
DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS.
1/4 metų investavimo bonus mokame 4 1/2 % dividendų kas pusmetį ir dar išmokame po 1/4 % už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 82, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antr., penkt., ir šešt., 9 v. r. — 4:30 p. p.
Treč., uždaryta: ketvirt., 9 v. r. — 2 v. v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)
Sav. DAN LIUTIKAS
TAISYMAS yra mūsų SPECIALYBĖ. VISŲ GAMYBOS •
GREITAS patarnavimas • GARANTIJA • KREDITAS.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO 29, ILL. TEL.: 471-2446

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:

BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PROsp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30. kitom dienom nuo 9 iki 6 v.v.
Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos.

Du kėdai automobiliams pastatyti
veltui. Į vieną galima įvažiuoti iš
Western Ave., o kitas užpakaly namo.

Chicago Savings AND LOAN ASSOCIATION

Duodame paskolas namams pirkti, statyti naujus namus arba perfinsuoti jūsų seną paskolą naujai susidariusioms jūsų sąlygoms. Atsiminkite, kad Chicago Savings labai lengva pasiekti telefonu ir pasiteirauti apie mūsų sąlygas. Dar geriau atvykti asmeniškai ir gauti nemokamą patarimą iš geriausio šios srities specialisto.

Svarbu pasirinkti vietą pinigams taupyti, bet dar svarbiau pasirinkti vietą, iš kurios gali finansuoti arba gauti paskolas savo namams ar apartamentui. Kviečiame bet kada užėiti, būsite nuširdžiai sutiktas!

HANDY HOURS

Monday 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday 9:00 A.M.-12:30 P.M.

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members.
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

4 1/2 %
Current Dividend on Investment Accounts

Marquette Parke - - Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdinčiai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiamo tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansinškai. Chicago Savings

bendrovė per visus 40 savo gyvavimo metų visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir mokėjusi ne mažesnius, kaip 3% dividendus.

Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią, bet protingą administravimo politiką, kuri apsaugo Jūsų santaupas ir neša gerus dividendus.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMENIENE

Filmas be galo

Jei būtų duodama metinė premija filmui su blogiausia pabaiga, "The Pink Panther" būtų vienas rimčiausių kandidatų. Šiaipgi šioji modernioji komedija turi beveik viską, kas turėtų garantuoti didelį pasisekimą.

Filmas pastatytas Hollywoodo kompanijos Europoje, surežisuotas gausus Blake Edwards, sukvietė tarptautiniai garsiausi talentai, plačiame ekrane skleidžiasi didingiausi spalvoti kalnų ir pašliūzininkų atostogviečių vaizdai aplink Cortina d'Ampezzo, moterys dėvi madingiausius rūbus, sukurtus Yves St. Laurent ir visa tai palydima Henry Mancini muzikos garsų, šiandien magiškausio vardo filminių kompozitorių tarpe.

Aktorių sąstatas puikiai išbalansuotas ne tik savo sugėbėjimais, bet ir išvaizda. Amžiumi subrendęs britų David Niven, jaunuoliškai nekantrus amerikietis Robert Wagner, klasiškai žavi Capucine iš Prancūzijos ir rytietiška paslaptingo grožio Claudia Cardinale iš Italijos patraukia tiek vyrišką, tiek moterišką publiką.

O viso to centre sukasi Peter Sellers, vienas juokingiausių tipų filmų pasaulyje. Kiekvienas jo piršto kilstelėjimas, kiekvienas krustelėjimas išaukša juoko bangą. Ir tai ne pigaus juoko. Šios rūšies humoras galėtų atsibosti, jei būtų blogai perduotas. Tačiau Sellers kiekvieną menkinę taip apšifuoja, kad vietoje virsti burleskiniu, jis prisiderina prie visumos ir glaudžiai laikosi charakterio, uždedamas viskam aukštos klasės antspaudą.

Peter Sellers vaizduoja Prancūzijos policijos inspektorių Jacques Clouseau, kuris jau 20 metų stengiasi pagauti tarptautinį turtuolių brangenybų vagį. Jis įtaria, kad vagis ruošiasi pavogti Rausvają panterą — neįkainojamą deimantą, pri-

klausantį rytiečių princesei Daliai. Publika žino, bet jis nežino, kad jo žmona Simone yra vagies partnerė ir draugė.

Roma, Paryžius, Los Angeles, Italijos Alpės ir kit. sužavės savo magišku grožiu net ir tuos, kurie nėra per daug linkę keliuoti.

Filme debiutuoja Fran Jeffries, sensacingai egzotiška dainininkė ir šokėja, kuri čia atlieka tik vieną numerį, bet labai efektingai.

Tituluoto vagies Sir Charles (David Niven) ir nepaliečiamos Indijos princesės Dalos (Claudia Cardinale) scena, kur bandoma princesę suvilioti, yra gerokai pertempta ir peržengusi gero skonio ribas.

Kaip jau minėjome, pats galas yra tikras fiasko. Inspektorių taip "sutvarkomas", kad jis patenka kalėjimui, kaip vagis, o vagių trejukė pasuka Pietų Amerikon naujoms avantiūroms. Gal tai turėtų būti netikėta pabaiga — staigmena. Alfred Hitchcock mėgsta visad nenumatyta, publikai neatspėjama galą. Tačiau čia toli gražu ligi to. Pas jį visad teisingumas laimi. Čia gi atomazga žiūrovą nustebina, nes tai nelogiška, kvaila ir jau visiškai nejuokingai užbaigta. Tik suaugusiems.

Moters problema — nenori turtų

Daugelis, kurie lanko kino teatrą, ieško pasilinksminimo arba bent prasiblaivymo. Siekiantieji to, su kaupu jo ras, bežiūrėdami filmą "What a Way to Go!"

Šioje komedijoje, kuriai 20th Century - Fox nepagailėjo išleisti ketletą milijonų dolerių, sukaupia didelę dozę linksmosios medžiagos ir dar daugiau žvaigždžių, kad patenkintų ir alkaniausią, ieškančių lengvo turinio pramoginių filmų. Gal tik prieš pabaigą malonumas gerokai sumažės.

Shirley MacLaine, atrodo, lyg kameros persekiojama — nepranyksta nuo ekrano beveik per visą filmą. Žiūrovas dėl to nepurkštus, nes yra vienas malonumas stebėti šią talentingą gražuolę spindėte spindint, verkiant ar šokant. Taip ji pergyvena savo penkias vedybas ir penkias vyrų laidotuves, kol palieka bejėgę ir atsiranda psichiatro kabinete spręsti savųjų problemų.

Jaunoji, nelaimingoji našlė Louisa paveldėjo gerokai per 200 milijonų dolerių iš savo

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS

Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakaraus pirmadienį 1 val. vak.

VISOS PROGRAMOS IS WOPA

1490 kil. AM ir 1027 mg. FM

Tel. HEimlock 4-2413

7159 So. Maplewood Ave.

Chicago 29, Ill.

Vytautas Ignas

Zvejai

penkių vyrų. Tai kokia gi jos problema? Labai paprasta. Ji nekenčia pinigų. Ji trokšta ramybės ir neturto, kurio ji siekė su visais savo vyrais. Tačiau, lyg laumių apkerėti, visiškai atsitiktinai, vyrai praturtėdavo ir dar greičiau susilaukdavo netikėtos mirties. Našlė stengiasi įduoti daugiau kaip 211

milijonų dolerių čekį mokesčių inspekcijai (internal revenue service). Savaimė aišku, toks savanoriškas davėjas laikomas nepilnapročiu. Tokiu būdu ji ir patenka pas psichiatrą, pasakodama savo neįtikėtinus pergyvenimus.

MacLaine vyrus vaidina gar-

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMIŲ MEDŽIAGA

CARR MOODY LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.

3039 S. Halsted St., VI 2-1272

Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai

Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MEGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatų ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atidara pirmadienį ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street

Chicago 29, Illinois

Tel. PR 6-8998

sių vardų žvaigždės: Dick Van Dyke, Paul Newman, Robert Mitchum, Gene Kelly ir Dean Martin.

Seštoji žvaigždė — Bob Cummings — yra psichiatras.

Kiekvienas vedybinis epizodas turi geroką dalį satyros. Kai kurie jų atvirai pasiūpa iš pačios filmų industrijos. Jie įdomūs ir juokingi, kol nepasikartoja.

Moterims patiks tylioji užkulisinė "žvaigždė" Edith Head, sukūrusi madinguosius rūbus. Kartais jie stebėtinai fantastiški, labai žavūs, tai vėl moderniai kvailoki.

Moraliniu atžvilgiu iš dalies yra peiktinų vietų kiekvienai publikos kategorijai.

Pataikavimas tai nėra didžiųjų sielų žymė; tai mažųjų priemonė įsibrauti į tų asmenų sferą, kurių linkui jie gravituoją.

— H. Balzac

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

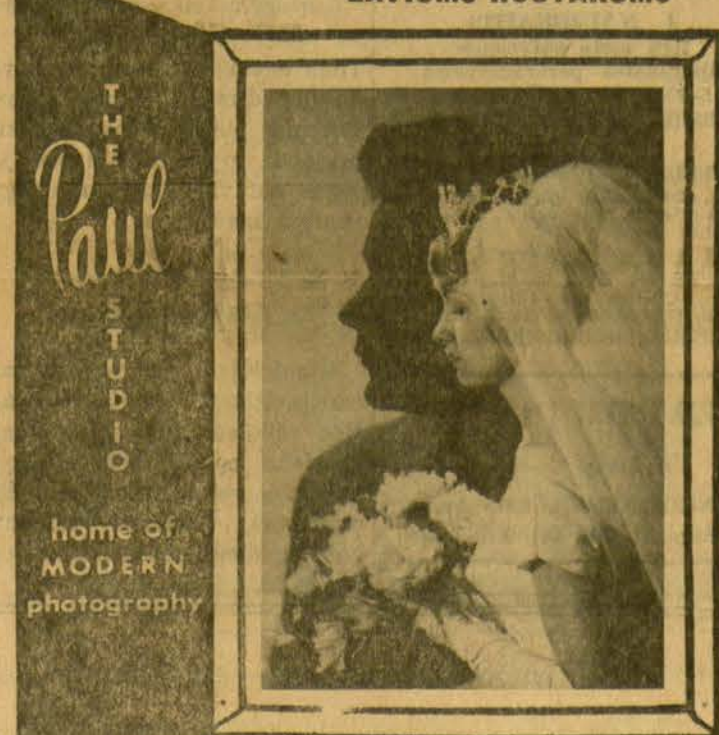
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

FOTOGRAFAS ŽAVIOMS NUOTAKOMS

PORTRAITS • CANDIDS

3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.

Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.

"PALANGA" RESTAURANT

6918 So. Western Ave. — GR 6-9758

JADVGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

SUTAUPYSITE MŪSŲ SUKAKTUVINIAM IŠPARDAVIME

Pirkit nebrangiai ir gausit sukaktuvinę dovaną

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, silko, nylonų, taffetų, aksomo, angliskų medžiagų paltams ir kostumams slunčiniu artiliesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemą kainą! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.

STEIN TEXTILE CO.

616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.

TELEFONAS — HARRISON 7-8787

Jefferson St., Chernin's alikštėje.

Atdara kasdien įskaitant ir sekmadienį nuo 9:15 r. iki 6:30 vak.

Pirmadieniais uždarę.

Nemokama vieta mašinoms už karpo į šiau

LIETUVISKOS SPAUSTUVĖS MAZOJOJE LIETUVOJE

Kai vysk. M. Valančius pradėjo Tilžėje spausdinti savo knygas, tai naudojo vokiečių spaustuves. Lietuviai tada spaustuvių dar neturėjo ten.

Pirmąją lietuvišką spaustuve Ragainėje įkūrė 1880 m. M. Šerius, J. Mikšas ir K. Kibelka, bet ji neilgai išsilaikė. Joje buvo įspausdinta ir "Aušra" 1883 m. Toje pat Ragainėje 1888 m. M. Jankus įsteigė spaustuve, kuri

1893 m. buvo perkelta į Bitėnus, o 1909 m. į Klaipėdą. 1912 m. iš Jankaus atpirko tą spaustuve Lithuania bendrovė. Spaustuve veikė iki 1939 m., kai Klaipėda buvo aneksuota. Tilžėje 1896 m. E. Jagomastas įsteigė spaustuve Lithuania. 1919-24 m. joje nemaža leidinių buvo spausdinama ir iš nepriklausomos Lietuvos. 1940 m. vokiečiai nusiauvino tą spaustuve.

NAUJAUSIOS MADOS PLAUKŲ SUKUOSENA, išpildoma prityrusių šukuotojų.

Artistic Beauty Salon
2711 W. 71st St., tel. HE 6-1098
Sav. VL. ANDRIJAUSKAS

Čia pat galėsite pirkti aukštos rūšies kosmetikos priemones.
Val. — nuo 9:30 v. r. iki 6:30 v. vak.
Treč. ir penkt. nuo 9:30 v. r. iki 9 v. v.

ST. ANNE'S GIFT SHOP

• ROZANČIAI • KNYGOS • PAVEIKSLAI
• PRAGOS KODIKELIO JĖZAUS STATULOS IR ROBELIAI

• Reikmenys ligoninui priimant sakramentus namuose

2557 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

VANDER WAGEN

ANGLYS

SINCLAIR ALYVA

3605 West 63rd St.

PORtsmouth 7-8020

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.

Stabdžių idėjimas ir sutvarkymas.

(COMPLETE BRAKE SERVICE)

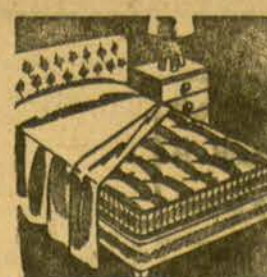
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS (BODY & FENDER WORK)

Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.

Nauja dirbtuvė su moderniausiais įrengimais. Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.

ČESAS AUTO REBUILDERS

2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų modernių baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmadienį ir ketvirt. 9-9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmadienį atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalauskite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimel ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI SIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

Perskaitytė Draugą, duokite kitiems pasiskaityti.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$87,000,000

REZERVAI — \$8,500,000

Už taupmenas mokame 4 1/4 % dividendą kas 3 mėnesiai

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI

VALANDOS: Pirmadieniais 9 iki 8 v. v.
Antradienį 9 iki 4 v. v. Trečiadienį — nedirbama.
Ketvirtadienį 9 iki 8 v. v. Penktadienį 9 iki 4 v. v. Šeštadienį 9 iki 12 v.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,
Prezidentas

Prof. J. Brazaitis apie Donelaičio lyriškumą

Iš laiško kun. Stasiui Ylai

Mielas Kunige Stasy,

Negaliu nepareikšti susidomėjimo Paties straipsniu apie Donelaičio charakterį. Priėjimas įdomus, originalus, nes kiekvieną savo darbą rašai pergalvojęs ir išgyvenęs. Manęs betgi neįtikina vienas Tavo teiginys — paneigimas Donelaičiui lyrinės prigimties, kad jam tiek pasaulietinė, tiek religinė lyrika esanti svetima. Vienas argumentas tokiame teigime — kad D. nemėgęs liaudies dainų. Nemėgęs „dėl skirtingos jo paties jausenos. Liaudies dainos daugiau lyriškos, o Donelaitis šio polinkio nerodo“. Man rodos, kad dainų „nemėgimo“ priežastis kita — bendras racionalizmo amžiaus niekinimas liaudies kūrybai. Dėmesys į liaudies kūrybą ir palankumas jai atėjo tik su Hamannu... Antras argumentas — kad Metuose tos lyrikos nėra. Čia mano pergyvenimas, kurį man pažadina Metai, skiriasi. Lakštingalos pergyvenimas, ypač Metų paskutiniai puslapiai yra kupini subtilios lyrikos, gamtinės ir religinės lyrikos. Įdomu, kad H. Kačinskas, kai buvo atvykęs pas mane pasitarti dėl ištraukų plokštelei, su dideliu entuziazmu kartojė kaip tik tą D. reli-

ginę paskutinių puslapių lyriką. Buvau net nustebintas, kad jis pats ją pajuto ir giliai pergyveno.

Lyrikas lyrikui nelygus. Norint D. lyrinę prigimtį puse suprasti, verta lyginti jį su keliais jo etnografinio vieneto ra-

šytojais ar poetais. Jis yra tokiš pat suvalkičius kaip Basanavičius, Pietaris, Kudirka, Aišbė, Vaičiulaitis. Ir Basanavičius tik istorikas, bet Aušros Pratarmėje įspūdingiausios tos eilutės, kuriose prasimuša jo lyriškai pergyventos tiesos. Ir Pietario Algimante gražiausios vietos, kur susiję su lyrinio pergyvenimu. D. tokis pat kaip anie — skirtumas tik epichos. Suvalkičių charakterį šalia viso racionalizmo yra truputis lyrikos — arba elegijos arba ironijos... Bet apie tai man nereikia aiškinti, nes esi tatau iš studijavęs geriau už mane.

64. 6. 16.

MINNESOTOS UNIV. STEIGIA IMIGRANTŲ ARCHYVĄ

Lituanistikos instituto narys William R. Smalstieg, kuris yra Asso. Prof. tame universitete, išsiuntinėję visiems mūsų Instituto nariams pranešimą apie Minnesotos universiteto organizuojamą Imigrantų archyvą. Ši informacija verta yra paskelbti spaudoje platesnei visuomenei.

Minimas archyvas nori surinkti spaudinius ir rankraščius dokumentus apie paskutinių laikų, t. y. šio šimtmečio imigrantus į Jungtines Valstybes iš rytinės ir pietinės Europos. Pirmoji eilė pageidaujama gauti tų kraštų kilmės imigrantų Amerikoje spausdintų senų laikraščių komplektai, visokie

pamfletų ir brošiūrų rinkiniai, kalendoriai, įvairių nebeveikiančių organizacijų, draugijų ir klubų protokolų knygos ir kiti dokumentai, parapijų sukurti, viešieji leidiniai, tautinių namų metraščiai ir biuleteniai, pagaliau asmeniškai dokumentai ir laišškai, liečiantys atskiras šeimas ar tautinių mažumų veikėjus. Dažnai atsitinka, kad tokie rinkiniai ir bylos esti sunaikinami, kai senoji imigrantų karta išmiršta, niekas tokia medžiaga nesidomi ir nežino, kur ją dėti.

Todėl Minnesotos universitetas numato duoti vietas ir lėšų, pasamdyti bibliotekininkus ir daugelį kalbų mokančius tar-

Scenos darbuotojų sąjungos duoklė ateinančiam teatro sezonui Chicagoje

Būsimasis rudens ir žiemos sezonas Chicagoje žada būti gana kūrybingas ir gyvas užsimontais mūsų teatralų sceniniams pastatymais. Čia gražių užmojų turi jau eilę metų veikianti Scenos darbuotojų sąjunga. Iš sąjungos pirmininkės S. Adomaitienės sužinota, kad tuoj po vasaros poilsio, kurį nors rugsėjo ar spalio mėn. penktadienį, bus pakartotas „Popiečio diagnozės“ pastatymas. Kaip žinome, ši Anatolijaus Kairio komedijos premjera buvo sąjungos aktorių pastatyta praėjusio sezono. Režisavo Stasys Pilka. Publikos komedija buvo labai palankiai sutikta.

Vienas iš šiems Donelaičio metams charakteringų sąjungos planų yra Donelaičio „Metų“ inscenizavimas. Režisuoja A. Dikinis. Tai yra labai prasmingas ir kone pionieriškas užmojis. Spektakliai užplanuoti spalio mėn. 17 ir 1 d. Jaunimo centre. Pasirūpinta savo atiduoti ir lietuviškai pasakai. Tad ir pasirinkta viena iš būdingiausių ir gražiausių mūsų pasakų „Eglė, žalčių karalienė“. Ši Kazio Jurašūno scenai perkurta pasaka bus Jaunimo centro scenoje parodyta kitų metų pradžioje, sausio mėn. 30 ir 31 d. Ją režisuos Z. Kevalaitytė - Visockienė.

Pavasariop rengiamasi pastatyti Scenos darbuotojų sąjungos konkursą laimėjusi Anatolijaus Kairio nauja komedija „Visčiukų ūkis“. Premjeros proga bus įteikta ir konkurso laimėtojų skirtoji sąjungos premija. Premijotąją komediją režisuos K. Ozelis. Tai bus šios rūšies veikalo K. Ozelio režisūrinis debiutas, jau iš anksto

DAINA ELECTRONICS
RADIOJAI • JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAMAI • PLOKŠTELĖS
ANTENOS • BATERIJOS • LEMPŲ
EL. VIRT. PRIETAISAI • LAIKRODŽIAI
Visiems žemumais kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ, TAIP PAT IR MAISTĄ SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonių registruota U.S. Dept. of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS Corp.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill.
Tel. CA 5-1864
2439 W. 69 St. ir 2408 W. 69 St.,
Chicago 29, Ill.
Tel. — WA 5-2737
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagamintų prekių PAPIGINTO-
MIS KAINOMIS.
Akordeonai, sluvamos mašinos, skalbimo mašinos, automobilai, motociklai, pianinai ir Europos ir Sov. Sąjungos sandėliu.
Vedėjai: Edv. ir Vyt. Zukauskai

TAISOME

RADIJUS & TELEVIZIJAS
Taisingai ir pigiai
J & T RADIO-TV
4832 W. 14th St.
Tel. 863-1666 Cicero, Ill.

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI
valomi. Kambariai plaunami ir dažomi.
J. RUDIS
Tel. CLIFFSIDE 4-1050

**DAŽYMAS IR
DEKORAVIMAS**
Vidaus ir lauko darbai.
ALGIMANTAS DEKINIS
Tel. 735-7338.
5615 W. 66th Pl., Chicago, Ill.

MOVING
R. SERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilnas sudraudas.
2047 W. 67th Pl. WA 5-8063

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarimą vietoje \$2 už dirbtuvės darbą \$10 ir dalyv. Pritalkau 26-tą stotij.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. IIA, PR 6-1063

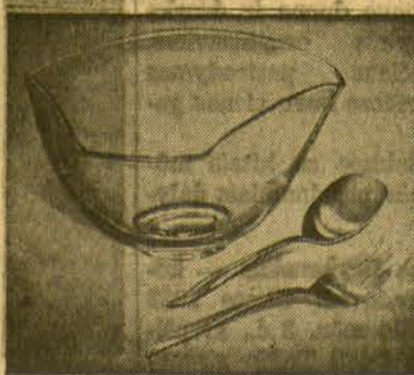
We'd be tickled PINK
if you'd come
to our

Grand Opening

FREE GIFTS • GRAND PRIZES • SOUVENIRS

Mes tikimės, kad Jūs ir Jūsų namiškiai turės galimybę atvykti ir aplankyti mus mūsų Didžiojo Atidarymo šventės metu tarp birželio 15 d. iki liepos 14 d. Visi taupytojai, atidarantieji naują \$200 taupymo sąskaitą arba pridedantį tiek pat prie jau turimos, gaus dovanų poikį 3 gabalų setą salotoms. Šis nepaprastai kokybės kristalinis setas yra The International Silver Company išdirbiny su nerūdijančio plieno valgytuvų rinkiniu, pagamintu pagal „Tradewinds“ pavyzdį, atitinkantį stalo rinkinius, District taupymo bendrovės dovanotus 1962 m.

Jūs galite taip pat įsiregistruoti vienai iš didžiųjų dovanų gauti, kurių tarpe yra Zenith spalvotas televizijos aparatas. Čia nereikės atspėti jokių mįslių ar rašyti humoristinių eilėraščių. Traukimas įvyks liepos 16, vidurdienį. Visi svečiai, atvykę Didžiojo Atidarymo metu komerciniams reikalsais arba tik šiaip, gaus dailią Coinmaster piniginių smulkiems. Tad jau dabar nusistatykite, kada atvykti ir aplankyti naują District Taupymo Bendrovę.

4.5%

ON INVESTMENT SAVINGS

DISTRICT SAVINGS

3430 S. Halsted St. • Chicago, Illinois 60608
Assets over \$26,000,000.00 • Albert J. Aukers, President
Office Hours: Mon., Tues., 9-4; Wed., closed; Thurs., 9-8; Fri., 9-6; Sat., 9-1.
PLENTY OF FREE PARKING IN OUR LOT AT 34th and HALSTED.

Petkus

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, Townhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MAŠINOMI VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius
TRYS MODERNIOSKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
**SAINT CASIMIR
MONUMENT CO.**
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEDarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės: dėl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2445 WEST 68th STREET
Telef. PR 8-0835 PR 8-0834

Laidotuvių Direktorai
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET
2314 W. 23rd PLACE
Tel. REpublic 7-1213
Tel. VIRginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE.
Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE.
Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET
Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE.
Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE.
Tel. YArds 7-1133—1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE. CICERO, ILL.
Tel. OLYmpe 2-1003

Su ryžtu ir lietuviškumu Australijon!

PADANGĖSNA PAKYLANT

Krepšininkai vyksta Australijon! Idėja, prieš metus laiko atrodžiusi lyg nerimta svajonė, baigiama realizuoti! Pracityje, prisimename, daugelis idėjų savo likimą baigė gudrios ir atlaiddios šypsenos palydėtos ir užmarštin nuskendusios. Ir ši, kaip žinome, niekuomet nebuvo viešumoje nei svarstyta, nei diskutuota. O jeigu vienu metu dėl rinktinės sudėties ir buvo beįsirusęs dialogas, jis, tačiau, netrukus buvo užtroškintas. Buvo užtroškintas baimės realiai pažvelgti į save, aplinką ir einamą kelią. Ir nežiūrint to, kaip matome, štai, stovi vienuolikos žmonių ekipa pasirodusi išeiti į tarptautinį vieškelį. Su trispalvės ženklais.

Nesiveža ši ekipa su savim jokios politinės doktrinos, neturi ji jokio partinio bilieta, nei Jungtinių Tautų palaiminimo. Vežasi ji, tačiau, už viską didesnę dalyką — meilę Australijos lietuviui sportininkui ir norą sustiprinti dvasią Australijos Alpių ir Mėlynųjų kalnų šešėliuose vargstančiam tremtiniui.

Likimas kartais šypsoji, kartais liūdi... Šį kartą jis panorė, kad Amerikos lietuvių krepšinio rinktinė vyktų Australijon 1964 metais, kurie yra pavadinti mūsų literatūros klasiko, lietuviško hegzometro kūrėjo Kristijono Donelaičio vardu. Bet taigi tai yra metai, kurių eigoje pradeda iškirti, kad ateityje reikės lietuviškus susirinkimus ir suvažiavimus praversti ir lietuvių ir anglų kalbomis... Tas pats likimas, tur būt ironizuodamas, panorė, kad jau šioje rinktinėje daugumą dalyvių sudarytų ne savame krašte gimę. Retas šios išvykos dalyvis yra rymojes ir turėjęs progos susimastyti Trijų Kryžių kalne, retas turėjo laimės pavaiškėti knygnešų įmintomis pėdomis pašėpūsiuose ir retas turėjo progos išgirsti pasaką apie padavimų milžino Džiugo sukastą kalną...

O vis dėlto, krepšinio rinktinė vyksta, tarsi Pulgio Andriusio "Rojaus Vartų" pasakorius Baliokas, pasekti vaikams pasakų. Pasakų, apie kurias nei žodžio jokiam lituanistikos vadovė-

Edmundas Šilingas

Pranas Čekauskas

lyje neparašyta, bet be kurių modernių laikų lietuviukas jokio lituanistinio vadovėlio pilnai nei nusupras. Nėvyksta ji skiepyti lietuviškoje dvasioje kosmopolitizmo, bet vyksta ji papildyti, sustiprinti ir praplėsti visus vadovėlius ir įžiebtį pasididžiavimą jauniausio lietuviško atžalyno dvasioje.

Tikime, kad šis žygis yra pašauktas ir paruoštas įžiebtį šviesą svetimosse padangėse nemirštančiam Tėviškės ilgesiui. Ir nors jis ir atrodytų juodame pesimizme paskendusiam tarsi mėginimas ir noras apšviesti kalną žvalės šviesa, bet vis dėlto mėginimas su šviesa. Sėkmės krepšininkams ir jų vadovams.

Pr. Mickevičius

ATSIŠVEIKINSITE IR PAREMSITE

Mūsų iškilioji krepšinio rinktinė žais atsisveikinimo rungtynes. Tai bus vienintelis vieneto pasirodymas prieš Australijos išvyką.

Atsisveikinimo rungtynės bus rytoj, birželio mėn. 28 d., sekmadienį, 2 val. po pietų. Vietą — Brother Rice H.S. salė, 99-ji ir S. Crawford (Pulaski) g-vės.

Savo atsilankymu lietuviškoji visuomenė ne tik pagerbs mūsų rinktinę, bet taip pat ir parems ją medžiagiškai. Be to, bus vienintelė proga pamatyti mūsų rinktinę sporto aikštėje. Rinktinės priešininkas — Chicago garsioji Capitol Federal Blue Chips ekipa (Metropolitan AAU — lygos meisteris).

Priežaismyje susitinka S. Amerikos lietuvių jaunųjų meisteris Chicago "Aras" prieš Cicero amerikiečių jaunųjų rinktinę.

Kelionės Australijon išlaidoms padengti dar reikalinga aukų. Norint sava auka krepšininkus paremti prašome ją pasiųsti Organizacinio Komiteto išdėstymui Vincui Grėbliūnui, 6941 S. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629, telefonas — HE 4-2375.

Paskirų krepšininkų nuotraukas darė S. Dapkus, P. Petrutis ir V. Plodžinskas. V. Adamkavičius ir V. Grybauskas nuotraukos P. Petručio.

"Motery gyvenimas" jam priklausanti šio šeštadienio puslapis yra užleides mūsų krepšininkams. Motery puslapis šioje vietoje bus ilgos mėn. 11 d.

Algis Motiejūnas

Andrius Adzima

Lietuvių krepšinio rinktinės išvykos į Australiją organizacinis komitetas su talkininkais. Iš kairės į dešinę: dr. P. Kisieliū, K. Drunga, V. Adamkavičius, Tėv. J. Borevičius, S.J., V. Grybauskas, Br. Nainys. Antroje eilėje iš kairės: V. Grėbliūnas, C. Modestavičius, St. Ingaunis, J. Soliūnas, P. Petrutis. Z. Degučio nuotrauka

MŪSŲ RINKTINĖS VYRAI

Mūsų sporto istorijoje turėjome daug rinktinių. Nepriklausomo gyvenimo metais rinktiniai sportininkai reprezentavo mūsų žemę įvairiose tarptautinėse varžybose. Kraštui laisvės netekus, komandiniai atstovavimai retesni. Tam dažnesniam prasiveržimui į "tarptautinius vandenius" kliudo nedėkingos veiklos sąlygos. Tačiau įvairių pasiryžėlių dėka mes, ir išsiskleidę po pasaulį, dar pajėgiame sudaryti nepaprastai iškilus lygio vienetus, kurie ryžtasi parodyti pasauliui, kad lietuvis sportininkas vis dar tebėra gyvas ir veiklus.

Siandien ir vėl nauja mūsų rinktinė. Prieš mus išnyra nepaprasto pajėgumo S. Amerikos lietuvių krepšinio vienetas, vykstantis tolimon Australijon mūsų reprezentuoti.

Rinktinę sudaro ne vien tik krepšininkai. Jai priklauso visi: aktyvūs sportininkai ir jų vadovai. Rinktinės pajėgumas — gerai visų jos dalyvių atliktas darbas.

Nėra abejonės, jog vienas pajėgiausių šios rinktinės narių yra Australijos išvykos organizacinio komiteto pirmininkas Valdas Adamkavičius. Nuo jo atliktų darbų ir sugebėjimų priklauso ir mūsų rinktinės pasirodymas. Tik istorija sugebės įvertinti jo darbus, tačiau jau dabar tos istorijos kūrime galime padaryti pastabą: Adamkavičius buvo duona ir druska šios išvykos organizavime, Adamkavičiaus pasirodymas rinktinės ribose buvo vienas geriausių.

Susipažinkime su kitais mūsų rinktinės pagrindiniais dalyviais.

Vytautas Grybauskas — komandos vadovas. Gimęs 1922 m. balandžio mėn. 3 d., krepšinį pradėjo žaisti Telšiu gimnazijoje. Toliau jo žaidimo stebisi Vilniaus universitetas, Telšiai, tremtinių stovyklos Vokietijoje, Prancūzija ir S. Amerika. Tai mūsų nenuvargstas sporto entuziastas. Jį nuolat randame dar ir dabar aktyviai bežaidžiantį lauko bei stalo tenisą.

Grybauskas yra dabartinis S. Amerikos lietuvių krepšinio komiteto pirmininkas. Po jo sėkmingo vadovavimo Pietų Ameriką lankiusiai rinktinėi 1959 m., jam patikėta ir šios rinktinės vadovavimas.

Andrius Adzima, gimęs 1936 m. vasario mėn. 2 d., yra 6'7" aukščio, sveria 217 svarų. Du metus lankęs St. Michael's kolegiją ir per paskutiniuosius 6 m. atstovaujantis mūsų krepš-

nio meisterį Waterburio "Gintara". Žaidžia centru arba puoliku.

Jo nuomone, išvyka į Australiją įrodys, kad darbas, bet ne kalbos, nugalį viską.

Valteris Bazėnas, gimęs 1946 m. rugpjūčio 2 d., yra jauniausias rinktinės dalyvis. Šiuo metu jis yra Naugatuck gimnazijos, Connecticut valstijoje, komandos kapitonas. Jis yra 6'1" ūgio, sveria 176 svarus, nuo 1962 m. priklauso Waterburio "Gintarui".

Valteris mano, kad Australijos išvyka sustiprins lietuvių vieningumą ir sportinę veiklą.

Algis Jankauskas

Edmundas Slomčinskas

Larry Jesevičius

Pranas Čekauskas, gimęs 1940 m. rugpjūčio mėn. 12 d., yra 6'1/2" ūgio, sveria 195 svarus. Jis yra baigęs Detroito universitetą ir priklauso Detroito "Kovui".

Pranas mūsų sportinėje veikloje išnėsi neseniai, tačiau jau spėjo įrodyti, jog jis yra vienas geriausių mūsų krepšininkų.

Jis yra pareiškęs, kad mūsų rinktinės išvyka bus gera proga išpopuliarinti sportinę veiklą ir tautiškumą lietuviuose.

Algis Jankauskas, gimęs 1941 m. kovo mėn. 2 d., yra 6'2" ūgio, sveria 180 svarus. Šiuo

Edvardas Modestavičius

metu Algis lanko "City College of Los Angeles" ir priklauso Toronto "Aušrai".

Algis neabejoja, kad išvyka Australijon padės išbuoti iškiliam sportiškumui Australijoje.

Larry Jesevičius, gimęs 1943 m. gegužės mėn. 20 d., yra 6'8" ūgio ir sveria 225 svarus.

Jesevičius priklauso Chicago akademikų "Lituanica" ir šiuo metu lanko garsųjį Notre Dame universitetą.

Jis mano, kad mūsų rinktinės išvyka Australijon sustiprins lietuvių mūsųose ir per sportinę veiklą lietuviškumą sustiprės ne tik S. Amerikoje, bet ir Australijoje.

Edvardas Modestavičius, gimęs 1943 m. rugsėjo mėn. 9 d., yra 6'4" aukščio ir sveria 180 svarus. Jis krepšinį pradėjo žaisti Clevelando East gimnazijoje ir nuo 1954 m. priklauso Clevelando Zaubui. Šiuo metu gyvena Chicagoje ir lanko De Paul un-tą.

Edvardas pareiškė, kad jis visa darys, jog jo elgesys aikštėje ir už aikštės ribų pateisintų jį sudėtas viltis, nes jis žino, kad kiekvienas rinktinės dalyvis yra mūsų reprezentantas ir iš vieno rinktinės nario pasirodymo dažnai bus daromos išvados apie visus lietuvius.

LINKĖJIMAI IR PADĖKA

Lietuvių krepšinio rinktinės išvykos Australijon išvakarėse su pagrįstu pasididžiavimu galime tvirtinti, jog JAV ir Kanados lietuvių parodė gilaus sąmoningumo ir pareigos jausmo supratimą. Ne pavienės, bet jungtinės pastangos S. Amerikos ir Australijos sporto vadovybės planus paverė realybe. Mūsų krepšinio reprezentantai išvyksta lietuviybės gaivinimo, Lietuvos vardo garsinimo ir olimpinės idėjos sklaidimo misijon. Mūsų visų mintys ir geriausi linkėjimai lieka su išvykstiančiais. Neklysimė pasakę, kad lietuvių rinktinė veža broliams ir seserims Australijoje giliausius visų Amerikos ir Kanados lietuvių sveikinimus.

S. Amerikos Fizinio auklėjimo ir sporto komitetas bei išvykos organizacinis komitetas

reikia didelę padėką lietuvių visuomenei, organizacijoms, išvykos rėmimo komitetams, spaudai, radijo vadovams, visiems prisidėjusiems prie šios istorinės lietuvių sporto gyvenime krepšinio išvykos įgyvendinimo. Mes žinome, kad visiems dirbusiems ir aukojusiems niekad nepajėgsime atsilyginti. Tačiau esame tikri, kad lietuviško jaunimo ryžtas likti lietuviškas, bendrauti su lietuviškas ir dirbti lietuviškai yra ir bus skatinantis aktyvus aukotis už lietuviybę.

I. P. Nasvytis,
S. Amer. Fizinio auklėjimo ir sporto komiteto pirmininkas
Vladas V. Adamkavičius,
Organizacinio komiteto pirmininkas
Chicago, 1964. VI. 28.

Valdas Adamkavičius

Vytautas Grybauskas

Algis Motiejūnas, gimęs 1942 m. sausio mėn. 21 d., yra 6'1" ūgio ir sveria 175 svarus. Dabar Algis lanko Collingwood gimnaziją Clevelande ir priklauso "Zaubui".

Jis pareiškė, kad ši išvyka į Australiją įrodys, jog pasaulyje išblaškyti lietuvių tebėra vieningi ir sąmoningi savos tautos vaikai.

Vilius Sedlickas, gimęs 1941 m. gegužės mėn. 25 d., yra 6'5" ūgio ir sveria 205 svarus. Vilius dabar lanko "Albany Law School" ir priklauso Toronto "Aušrai".

Salia krepšinio jis taip pat buvo Canisius kolegijos golfo komandos kapitonas ir basealo vieneto narys.

Vilius mano, kad Australijos išvyka išvystys glaudesnę bendravimą tarp Australijos ir S. Amerikos.

Edvardas Slomčinskas, gimęs 1943 m. vasario mėn. 13 d., yra 6'11" aukščio ir sveria 240 svarų. Šiuo metu Edv. priklauso Waterburio "Gintarui". Jis šįmet yra baigęs Connecticut universitetą ir toliau žada dirbti draudimo srityje.

Edvardas pareiškė, kad mūsų rinktinės išvyka atitinka šių metų nusiteikimui, nes rudeniop įvyks olimpiniai žaidimai Japonijoje.

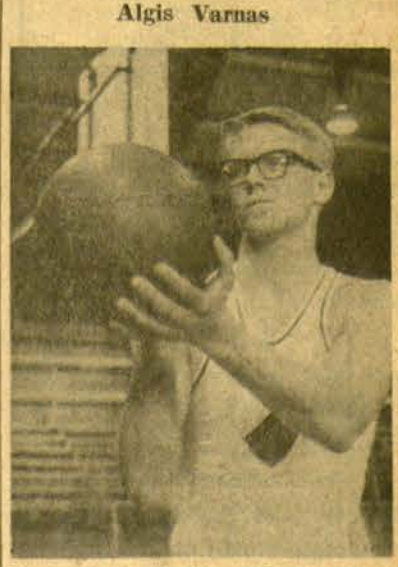
Algis Varnas, gimęs 1940 m. gegužės mėn. 14 d., yra 6'2" ūgio ir sveria 185 svarus. Algis šįmet baigė "Murray State kolegiją" ir priklauso Chicago

Vilius Sedlickas

Jonas Soliūnas

Algis Varnas

Valteris Bazėnas